

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie

Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. g) v spojení s § 19 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

Číslo: 838/2022-1.7/ed
5106/2022
5111/2022-int.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

AGROSEV, spol. s r.o.

2. Identifikačné číslo

36 033 499

3. Sídlo

Bottova 1, 962 12 Detva

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Lagúna na digestát 10 000 m³

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti „Lagúna na digestát 10 000 m³“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) bude skladovanie kvapalnej zložky digestátu (fugátu) oddelenej pri separácii digestátu, ktorý vzniká na prevádzke bioplynovej stanice Detva (ďalej len „BPS Detva“), ktorá je vo vlastníctve navrhovateľa AGROSEV, spol. s r.o.. Fugát sa bude po skladovaní v objekte navrhovanej lagúny aplikovať na poľnohospodársku pôdu.

3. Užívateľ

Užívateľom navrhovanej činnosti bude navrhovateľ AGROSEV, spol. s r.o., Bottova 1, 962 12 Detva (ďalej len „navrhovateľ“).

4. Umiestnenie (katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj:	Banskobystrický (kód 6)
Okres:	Lučenec (kód 606)
Obec:	Lovinobaňa (kód 511552)
Katastrálne územie:	Lovinobaňa (kód 833215)
Parcelné číslo:	KN-E 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280

Záujmové územie je situované v juhozápadnej časti obce Lovinobaňa, mimo zastavaného územia, na pozemkoch, ktoré sú v katastri nehnuteľností evidované ako orná pôda. Jedná sa o územie, ktoré je v zmysle platného územného plánu obce Lovinobaňa situované na pozemkoch funkčne definovaných ako „lokalita C4 – plochy zariadení poľnohospodárskej výroby“.

Samotný objekt lagúny bude umiestnený v susedstve jestvujúceho areálu miestnej farmy. Lokalita je dopravne dobre prístupná po ceste 1. triedy č. 16, ktorá sa následne v obci Lovinobaňa napája na cestu III. triedy č. 2664 (ul. Železničná). V bezprostrednej blízkosti navrhovaného umiestnenia lagúny v súčasnosti prebieha výstavba rýchlostnej cesty R2 Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce.

Najbližšie sídelné objekty sú lokalizované na ul. Podhájska vo vzdialenosti cca 950 m severným smerom od plánovaného umiestnenia navrhovanej činnosti. Vo vzdialenosti cca 850 m západným smerom sa nachádza rekreačná chatová oblasť pri vodnej nádrži Ružiná.

Z pohľadu súčasného stavu využívania územia a krajinnej štruktúry bude navrhovaná činnosť situovaná v poľnohospodárskom území na plochách obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy, pričom vyňatie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely o výmere cca 0,43 ha bude realizované v zmysle zákona č. 219/2008 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších zmien a doplnkov.

Z pohľadu územnej ochrany je navrhovaná činnosť situovaná v území s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“). Navrhovaná činnosť nezasahuje do sústavy chránených území európskeho významu Natura 2000 ani do územia zaradeného do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia výstavby:	po získaní príslušných povolení podľa osobitných predpisov
Zahájenie prevádzky:	nie je stanovené

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Návrh riešenia predstavuje typ zapustenej a prekrytej lagúny určenej na skladovanie organického hnojiva – digestátu resp. fugátu, ako separovanej kvapalnej zložky z digestátu pre účely jeho využitia na poľnohospodársku pôdu, ktorú obhospodaruje navrhovateľ v lokalite umiestnenia lagúny.

Navrhovaná veľkosť lagúny zodpovedá požiadavke zmeny v zákone č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hnojivách“), ktorá zavádza potrebu zabezpečenia kapacity nádrže na 6 mesiacov produkcie digestátu t. j. cca 10 000 m³.

Lagúna bude plnená cisternami, ktoré budú stáť na stáčacej ploche. Rovnako bude vyčerpávaná mobilným čerpadlom, ktoré bude fugát hadicami čerpať do aplikačného zariadenia, ktoré bude slúžiť na aplikáciu fugátu na poľnohospodársku pôdu. Novou inovačnou aplikačnou technológiou sa obmedzí doprava poľnohospodárskej techniky po cestných komunikáciách a odľahčí zaťaženosť cestných komunikácií. Stavebne je lagúna riešená ako zapustená a prekrytá nádrž v zemi, resp. z časti jej okraj tvorí zemný val. Základné parametre sú nasledovné:

Pôdorys:	nepravidelný lichobežník 59 x 94 x 34 x 86 m
Objem lagúny:	10 000 m ³
Zastavaná plocha:	cca 4 300 m ²
Hĺbka:	5,5 m
Výška hladiny:	5 m

Tesnenie lagúny (okraje, steny a dno) má byť zabezpečené dvojplášťovou izoláciou/geomembránou z fólie Etylén-Propylén-Dién-terpolyMér - umelo vyrábané elastoméry, ktoré sú fyzikálno-chemickými vlastnosťami podobné prírodnému kaučuku o hrúbke 1,14 mm (z angl.: *Ethylene Propylene Diene Monomer* – ďalej len „EPDM fólia“).

Povrch lagúny bude prekrytý rovnakou EPDM fóliou, ktorá bude uložená na polystyrénových plavákoch a tak kopíruje hladinu a je hermeticky uzatvorená.

Stavebno – technické riešenie

Stavebno-technické riešenie predstavuje výkop jamy s premenlivou výškou od 2 do 4 m. Vyťažená zemina bude využitá na budovanie nadzemných valov/okrajov okolo lagúny. Val bude postupne, cca po 30 cm hutnený na únosnosť cca 0,12 MPa. Hrádza v korune má šírku 2,5 m premenlivú výšku od 0,3 do 4,5 m od upraveného terénu. Na povrchu koruny hrádze po založení izolačných fólií budú uložené cestné panely.

Súčasťou zemného valu zo strany vyššieho rastlého terénu je násyp-zvršok z kameniva frakcie od 0-63 až po 63-120 mm. Zvršok bude mať v korune šírku 3 m. Zvršok bude mať výšku 0,3 m od jestvujúceho terénu. Svahovanie bude so sklonom 1:1. Z oboch strán sú navrhnuté nábehové rampy so stúpaním 12%. Zvršok bude postupne cca po 30 cm hutnený na únosnosť cca 0,20 MPa. Na celom povrchu koruny zvršku bude vytvorený podsyp z kameniva frakcie 0-32 mm, na ktorý sa osadia cestné panely. Súčasťou zvršku bude betónová izolovaná plocha o rozmeroch 3x15 m. Súčasťou plochy je navrhnutá zberná záchytká napojená PVC rúrou DN 150 do lagúny.

Stáčacia plocha bude slúžiť pri stáčaní, resp. vyprázdňovaní, autocisterien a bude zachytávať prípadné úniky pri prečerpávaní. Po obvode celej lagúny bude oplotenie so vstupom. Po úprave svahovania budú valy ozelenené trávou.

V rámci samotnej stavby sa navrhujú dva kontrolné systémy. Jeden je určený na kontrolu výšky hladiny podzemnej vody. Druhý kontrolný systém je nutný v zmysle § 39 písm. e) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“). Tento monitoruje prípadné porušenie vrchnej fólie dvojplášťa v lagúne.

Prvý kontrolný systém

Drenážny systém pozostáva z vrstvy preosiateho piesku hrúbky 10 mm, ktorý je uložený na výkopový terén. V piesku je uložené perforované potrubie, ktorým je prípadná podzemná voda odvedená do kontrolných šacht. V prípade, že je zaznamenaný výskyt podzemnej vody v kontrolnej šachte, je potrebné túto vodu odčerpať a tým zamedziť porušeniu dna skladovacej nádrže. Výška hladiny podzemnej vody sa odporúča kontrolovať 1x za týždeň vizuálnou kontrolou v každej kontrolnej šachte. Kontrolné šachty sú štyri a sú zhotovené z PVC skruží o priemere 0,6 m vyvedené 0,5 m nad povrch zeme.

Druhý kontrolný systém

Na vrstvu preosiateho piesku bude položená agrotexília JUTA, na ktorú bude položená spodná EPDM fólia dvojplášťa hr. 1,14 mm. Na spodnú EPDM fóliu bude opäť položená špeciálna drenážna agrotexília JUTA na ktorú sa položí vrchná EPDM fólia hr. 1,14 mm. Vrchná EPDM fólia bude tvoriť dno skladovacej nádrže. Druhý kontrolný systém slúži na kontrolu prípadného poškodenia vrchnej fólie dvojplášťa (dna skladovacej nádrže). Ak by prišlo k poškodeniu vrchnej fólie úniky budú zachytené spodnou fóliou dvojplášťa.

V odbornom posudku k navrhovanej činnosti bol predstavený, zdôvodnený a odporúčaný návrh technického riešenia s využitím geomembrány z vysokohustotného polyetylénu (z *angl.*: *High Density PolyEthylene* – ďalej len „HDPE fólia“). Pri porovnaní výhod a nevýhod EPDM fólie a HDPE fólie a požiadaviek na technické riešenie, ktoré zodpovedá najnovším prístupom v zahraničí vo vzťahu k hodnoteniu rizika poškodenia životného prostredia sa preukázalo, že HDPE fólia je vhodnejšia pre veľké plochy, pretože môže byť zvarovaná, je pevná a trvácna, viac odoláva mechanickým stresovým podmienkam, má najlepšiu dimenzionálnu stabilitu a pevnosť, t.j. vlastnosti, ktoré významne znižujú riziko poškodenia životného prostredia, najmä podzemných vôd. Oproti EPDM fólii môže byť ľahko opraviteľná (záplatami) v prípade poškodenia. Zároveň HDPE fólia je chemicky odolnejšia v porovnaní s EPDM fóliou, je lepšie recyklovateľná, pretože je tvorená jediným polymérom, na rozdiel od EPDM fólie, ktorá je tvorená viacerými polymermi. Pri HDPE fólii na spájanie sa nevyužívajú adhezíva a je teda menej škodlivým odpadom pre recykláciu a využitie – pri recyklácii EPDM fólie sa najprv musia odstrániť adhezíva, na čo sa používajú chemické procesy. Súčasťou bol aj návrh kontrolného systému pomocou geoelektrických systémov, ktoré sú určené aj na posúdenie integrity tesnenia dna lagúny aj na detekciu priesakov cez tesnenie dna lagúny ako alternatíva k navrhovanému systému cez monitorovacie vrty na sledovanie kvality podzemnej vody a na výskyt podzemných vôd v blízkosti dna lagúny.

Požiadavky na vstupy

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k trvalému a nevratnému záberu pôdneho fondu na ploche, ktorú bude zaberat' objekt lagúny, zodpovedajúcej nepravidelnému lichobežníku s ramenami dĺžky 59 x 94 x 34 x 86 m a záberom plochy cca 0,43 ha.

Jediným surovinovým vstupom navrhovanej činnosti bude fugát (ako odseparovaná kvapalná zložka digestátu), ktorý sa v objeme 10 000 m³ bude privážať z prevádzky BPS Detva. Separácia digestátu prebieha v rámci prevádzky BPS Detva, ktorá nie je predmetom tohto posúdenia vplyvov.

Navrhovaná činnosť si nevyžaduje žiadnu spotrebu vody ani energetické zdroje.

Z hľadiska dopravného prístupu je lokalita prístupná po ceste 1. triedy č. 16, ktorá sa následne v obci Lovinobaňa napája na cestu 3. triedy č. 2664 (ul. Železničná). Fugát sa do objektu lagúny bude privážať z lokality BPS Detva. Mesto Detva a dotknutá obec sú od seba dopravne vzdialené cca 20 km. Prepája ich cestná komunikácia 1. triedy č. 16, vedúca na trase Zvolen – Lučenec – Rožňava – Košice. Maximálne dopravné zaťaženie spôsobené navrhovanou činnosťou v oblasti nákladnej dopravy bude predstavovať v priemere 4 prejazdy

nákladných vozidiel (cisterien) za deň do/z plánovaného miesta umiestnenia lagúny v obci Lovinobaňa.

Navrhovaná činnosť si nevyžaduje budovanie nových parkovacích miest.

Navrhovaná činnosť nevyžaduje žiadne nové pracovné sily. Obsluha pri prečerpávaní obsahu lagúny bude zabezpečená súčasnými zamestnancami navrhovateľa.

Údaje o výstupoch

Emisie v etape výstavby lagúny budú predovšetkým súvisieť s realizáciou zemných prác, ako aj so zvýšeným prejazdom ťažkých stavebných mechanizmov, v čoho dôsledku bude dochádzať k zvýšenej prašnosti v dotknutom území.

Za dočasný plošný zdroj znečistenia ovzdušia je možné považovať aj vlastný priestor staveniska, ktorý môže byť zdrojom sekundárnej prašnosti.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú výstupom znečisťujúce látky pochádzajúce z plošného zdroja, t.j. lagúny s objemom 10 000 m³ – emisie amoniaku (ďalej len „NH₃“ alebo „amoniak“) spojené so zápachom a znečisťujúce látky z líniového zdroja, t.j. nákladnej automobilovej dopravy – emisie tuhých znečisťujúcich látok (ďalej len „TZL“), oxidy dusíka (ďalej len „NO_x“), oxid uhoľnatý (ďalej len „CO“) a prchavé organické zlúčeniny (ďalej len „VOC“). Prevádzka navrhovanej činnosti nebude prekračovať legislatívou stanovené limitné hodnoty týchto znečisťujúcich látok.

Navrhovaná činnosť nie je spojená s produkciou odpadových vôd. Zamestnanci, ktorí budú vykonávať činnosti súvisiace s lagúnou budú využívať jestvujúce sociálne zázemia, ktoré má navrhovateľ k dispozícii.

Počas výstavby budú vznikať odpady, ktoré je potrebné zhodnotiť/zneškodniť v súlade s ich charakterom a legislatívnymi požiadavkami. Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov jedná sa o nasledovné druhy odpadov:

Číslo druhu odpadu	Názov skupiny, podskupiny, druhu odpadu	Kategória odpadu	Množstvo [t]
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O	0,01
15 01 02	obaly z plastov	O	0,02
15 01 05	kompozitné obaly	O	0,01
15 01 06	zmiešané obaly	O	0,01
17 01 01	betón	O	60
17 02 01	drevo	O	0,5
17 02 03	plasty	O	0,01
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedená v 17 05 05	O	5,0
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	100
20 01 39	plasty	O	0,1
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O	0,3

Počas prevádzky nebudú vznikať žiadne odpady.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k vzniku takých stacionárnych zdrojov hluku v území, ktoré by prekročovali prípustné hodnoty. V súvislosti s výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti nie je predpoklad zhoršenia akustických pomerov k najbližšej obytnej zástavbe v obci Lovinobaňa.

Žiadne výstupy na úrovni žiarenia a iných fyzikálnych polí sa v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti neočakávajú.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

Dňa 28. 10. 2020 doručila dotknutá obec Lovinobaňa, obecný úrad, SNP 356/1, 985 54 Lovinobaňa (ďalej len „dotknutá obec“) na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (v súčasnosti Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie – ďalej len „MŽP SR“) odôvodnený písomný podnet (ďalej len „podnet“) na začatie konania podľa § 19 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) k navrhovanej činnosti „Lagúna na digestát 10 000 m³“ navrhovateľa AGROSEV, spol. s r.o., Bottova 1, 962 12 Detva.

MŽP SR, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 a § 2 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 54 ods. 2 písm. g) zákona upovedomilo podľa § 18 ods. 3 správneho poriadku známych účastníkov konania o tom, že dňom doručenia podnetu začalo podľa § 19 ods. 3 zákona konanie, v ktorom MŽP SR malo rozhodnúť, či navrhovaná činnosť bude predmetom posudzovania podľa zákona (list č. 12133/2020-1.7/ed-56149/2020 zo dňa 02. 11. 2020).

MŽP SR zároveň predmetným listom vyzvalo povolujujúci orgán, rezortný orgán, dotknuté orgány a dotknutú obec na doručenie stanoviska k predmetu podaného podnetu v lehote do 20 dní od dňa doručenia vyzvania.

Informácia, podľa § 24 ods. 1 písm. a) zákona, o predmetnom podnete, ktorý bol podaný podľa § 19 zákona bola zverejnená na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/laguna-na-digestat-10-000-m3>.

MŽP SR požiadalo navrhovateľa listom č. 12133/2020-1.7/ed-61293/2020 zo dňa 27. 11. 2020 o informácie na objasnenie požiadaviek k podnetu a pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk doručených k podnetu.

MŽP SR vzhľadom na zložitosť prípadu a s cieľom zistiť presne a úplne skutočný stav vecí podľa § 32 správneho poriadku upovedomilo listom č. 12133/2020-1.7/ed-61927/2012 zo dňa 01. 12. 2020 účastníkov konania o predĺžení lehoty na vydanie rozhodnutia vydaného v konaní o podnete v lehote 60 dní od doručenia podnetu na MŽP SR.

MŽP SR, listom č. 12133/2020-1.7/ed-66069/2020 zo dňa 17. 12. 2020, v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku oznámilo účastníkom konania, že zhromaždilo podklady v rámci konania o podnete, ku ktorým sa môžu pred vydaním rozhodnutia vyjadriť, taktiež k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie v lehote do 5 pracovných dní odo dňa doručenia tohto upovedomenia. Možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia podľa vyššie uvedeného upovedomenia nevyužil žiadny účastník konania.

MŽP SR v rozhodnutí vydanom v konaní o podnete podľa § 19 zákona č. 4604/2021-1.7/ed-1097/2021 zo dňa 11. 01. 2021 (ďalej len „rozhodnutie“) rozhodlo, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať podľa zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03. 02. 2021.

Rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti č. 4604/2021-1.7/ed-12294/2021 zo dňa 04. 03. 2021 (ďalej len „rozsah hodnotenia“) určilo MŽP SR podľa § 30 zákona, ako príslušný orgán na základe odborného posúdenia predmetu podaného podnetu a odborného posúdenia stavu životného prostredia v záujmovom území uvedenom v predmetnom rozhodnutí, doručených stanovísk orgánov verejnej správy, dotknutej obce a na základe prerokovania

s navrhovateľom. Rozsah hodnotenia určil pre ďalšie hodnotenie okrem nulového variantu variant, ktorý je predmetom podaného podnetu. V rozsahu hodnotenia bolo zároveň stanovených 11 špecifických požiadaviek. Časový harmonogram nebol určený.

MŽP SR podľa § 30 ods. 3 zákona zverejnilo rozsah hodnotenia prostredníctvom webového sídla Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a bezodkladne ho zaslalo rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu a dotknutej obci.

Podľa § 30 ods. 7 zákona navrhovateľ v spolupráci s dotknutou obcou bezodkladne informoval verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia spôsobom v mieste obvyklým. Podľa § 30 ods. 8 zákona verejnosť, dotknutá obec, dotknutý samosprávny kraj, dotknutý orgán a ďalšie osoby mohli predložiť pripomienky k rozsahu hodnotenia do desiatich pracovných dní od jeho zverejnenia podľa § 30 ods. 7 zákona príslušnému orgánu, ktorý by ich po vyhodnotení doručil navrhovateľovi. V stanovenej lehote 10 pracovných dní od zverejnenia rozsahu hodnotenia nik z vyššie uvedených nepredložil žiadne pripomienky.

1. Vypracovanie správy o hodnotení (kedy a kto vypracoval správu o hodnotení)

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti: „Lagúna na digestát 10 000 m³“ (ďalej len „správa o hodnotení“) bola vypracovaná v zmysle zákona v rozsahu textovej časti 129 strán + prílohy. Správa o hodnotení bola vypracovaná spoločnosťou INECO, s.r.o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica v mesiaci máj 2021. Súčasťou správy o hodnotení boli aj odborné posudky a štúdie: rozptylová štúdia: „Lagúna na digestát 10 000 m³“ – Ing. Viliam Carach, PhD. (05/2021) (ďalej len „rozptylová štúdia“), akustická štúdia: „Lagúna na digestát 10 000 m³, Lovinobaňa“ – VALERON Enviro Consulting, s.r.o., (04/2021) (ďalej len „akustická štúdia“) a hydrogeologický posudok: „Lovinobaňa – posúdenie vplyvu výstavby a prevádzky Lagúny na digestát 10 000 m³ na podzemné vody a návrh monitorovacej siete podzemných vôd – HydroGEP, s.r.o., Hájnická 12/149, 962 31 Sliac (05/2021) (ďalej len „hydrogeologický posudok“). Správa o hodnotení bola MŽP SR doručená navrhovateľom dňa 31. 05. 2021.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení (komu bola správa o hodnotení zaslaná a akým spôsobom sa zverejnila)

MŽP SR zaslalo listom č. 4604/2021-1.7/ed- 29350/2021 zo dňa 01. 06. 2021 podľa § 33 ods. 1 zákona dotknutej obci a zároveň povoľujúcemu orgánu (Obec Lovinobaňa), rezortnému orgánu (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky – príslušné útvary), dotknutým orgánom (Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Okresný úrad Lučenec – odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Lučenec – pozemkový a lesný odbor, Okresný úrad Lučenec – odbor krízového riadenia, Okresný úrad Lučenec – odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci a na Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Lučenci) informáciu o zverejnenej správe o hodnotení na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na zaujatie stanoviska.

Dotknutej obci zaslalo MŽP SR správu o hodnotení na zaujatie stanoviska aj v listinnom vyhotovení. Písomné stanovisko k správe o hodnotení podľa § 35 ods. 1 zákona mali uvedené orgány doručiť MŽP SR najneskôr do 30 dní od jej doručenia. Dotknutej obci MŽP SR zaslalo správu o hodnotení spolu aj so všeobecne zrozumiteľným záverečným zhrnutím. Verejnosť mohla svoje písomné stanovisko doručiť na MŽP SR najneskôr do 30 dní odo dňa zverejnenia záverečného zhrnutia dotknutou obcou. Podľa § 35 ods. 4 zákona na stanoviská doručené po uplynutí stanovených lehôt nemuselo MŽP SR prihliadať.

MŽP SR súčasne podľa § 33 ods. 1 zákona zverejnilo správu o hodnotení aj na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/laguna-na-digestat-10-000-m3>.

Podľa § 65g ods. 3 zákona dotknutá obec mala do 10 dní od doručenia správy o hodnotení informovať verejnosť a zároveň zverejniť v celom rozsahu dokumentáciu správy o hodnotení počas 30 dní spôsobom v mieste obvyklým a oznámiť, kde a kedy možno do správy o hodnotení činnosti nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady vyhotoviť kópie.

Verejnosť dotknutej obce bola o doručenej správe o hodnotení vrátane všeobecne zrozumiteľného záverečného zhrnutia informovaná jej zverejnením na úradnej tabuli aj na webovom sídle dotknutej obce. Nahliadnuť do správy o hodnotení mohla verejnosť na pracovisku obecného úradu, denne počas stránkových hodín.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou (kedy a ako sa správa o hodnotení prerokovala s verejnosťou a aké sú závery prerokovania)

Ako súčasť procesu pripomienkovania správy o hodnotení bolo verejné prerokovanie k správe o hodnotení (ďalej len „verejné prerokovanie“), ktoré sa uskutočnilo dňa 30. 06. 2021 o 17:00 hodine, v priestoroch kultúrneho domu dotknutej obce, na adrese: Štefánikova 434/53, Lovinobaňa. Pre verejnosť bola pozvánka zverejnená na úradnej tabuli dotknutej obce dňa 14. 06. 2021. Informáciu o termíne a mieste verejného prerokovania zverejnilo MŽP SR aj na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Verejné prerokovanie otvoril starosta obce Ing. Marián Lenhard (ďalej len „starosta obce“), ktorý privítal všetkých zúčastnených.

Po zahájení verejného prerokovania bola zástupcami navrhovateľa p. Hatalčíkom a p. Nociarom zabezpečená prezentácia navrhovanej činnosti. Následne boli zúčastnení oboznámení zástupcom spracovateľa správy o hodnotení Ing. Jurajom Musilom, PhD. (ďalej len „zástupca spracovateľa“) o doterajšom priebehu procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Po prezentácii navrhovanej činnosti bola zahájená diskusia.

Ako prvý vystúpil p. Alberti ako zástupca občianskej iniciatívy a vyjadril nespokojnosť občanov. Uviedol, že v správe o hodnotení je všetko veľmi pekne vykreslené, nie sú v nej popísané žiadne negatíva, ale ich vlastné pátranie a poznatky svedčia o opaku; podľa neho sa jedná o odpad a možno očakávať negatívne vplyvy a ako príklad uviedol únik digestátu z poškodeného zásobníka v okrese Krupina (Čabradský Vrbovok). A preto vznikol petičný výbor a petícia proti stavbe takéhoto zariadenia. Prejavil záujem o návštevu BPS Detva. Chce aby bol zachovaný súčasný komfort obyvateľov, bez zápachu, vyzval starostu susednej obce Podrečany aby sa tiež vyjadril a v závere požiadal starostu obce aby dal negatívne stanovisko k tejto výstavbe.

Na vyjadrenie reagoval zástupca spracovateľa, ktorý uviedol, že navrhovaná činnosť nie je bioplynová stanica a to je obrovský rozdiel, na BPS v Detve sú vítaní a zdôraznil, že digestát nie je odpad, ale organické hnojivo (Pozn.: digestát, ktorý vzniká pri fermentačnom rozklade v bioplynovej stanici je podľa § 2 ods. 4 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vedľajším produktom výroby, ktorý môže byť v zmysle § 3a zákona o hnojivách povolený na použitie do poľnohospodárskej pôdy ako sekundárny zdroj živín, tzn., že sa nejedná o odpad). Haváriu v okrese Krupina nemožno porovnávať, pretože sa nejednalo o únik fugátu z lagúny, ale zo zásobníka a zdôraznil, že z lagúny by takýto únik nastať nemohol.

Ďalej vstúpila do diskusie p. Bérová, ktorá sa predstavila ako krajinná architektka oboznámená s environmentálnymi témami, pracujúca v problematike hnojív v Agrochem Slovensko a poukázala na chybnú terminológiu uvádzanú v správe o hodnotení – podľa nej sa nejedná o organické hnojivo, ale sekundárny zdroj živín, uviedla, že na organické hnojivo nemá

navrhovateľ certifikáciu. Poukázala na to, že kation (NH_4^+) a anión (NO_3^-) dávajú dusičnan amónny (NH_4NO_3), čo je umelo vyrábané priemyselné hnojivo, tzv. amónny liadok, je to výbušná látka a prezentovala prípad havárie v tejto oblasti ako aj iných havárií na Slovensku (bioplynová stanica Čabradský Vrbovok, pokuty Hriňovskej mliekárni, Koliba, a.s.). Taktiež rozporovala aplikáciu fugátu na polia a to aj z hľadiska jeho alkalického reakcie a pýtala sa aká je pôdna reakcia pôd na ktoré sa má fugát aplikovať. Ďalej spomenula Plán obnovy do r. 2030 s dôrazom na ochranu biodiverzity a plány mäkkého turizmu a, že navrhovaná činnosť nie je v súlade s cieľmi týchto plánov.

Zástupca spracovateľa reagoval na niektoré témy nasledovne: Spomínaná havária v okrese Krupina súvisela s únikom z nádrže digestátu a nie lagúny, kde takýto únik nie je možný a čo sa týka biodiverzity uviedol, že práve obmedzovanie používania chemických hnojív ich náhradou za organické, ako aj znižovanie ťažby surovín na ich výrobu predstavuje pozitívny dopad na biodiverzitu.

Navrhovateľ vysvetlil, že nemajú záujem budovať bioplynovú stanicu a fugát nie je žiadna škodlivá chemikália. Už ho v súčasnosti na polia aplikujú a nie sú žiadne sťažnosti. Uviedol, že lagúna predstavuje najlepšie riešenie uskladnenia fugátu, v obci Podrečany (tu sa poukazovalo na problémy so zápachom) neboli použité žiadne z opatrení, ktoré sú navrhované teraz. Vysvetlil jednoducho proces splyňovania odpadov v bioplynovej stanici a zdôraznil, že sa jedná vždy o vstupy organických látok, uviedol, že to nie je nič nové s poukazom, že v Nemecku je okolo 3 500 bioplynových staníc.

P. Baláž, obyvateľ dotknutej obce položil otázku, prečo štát neakceptuje 500 podpisov obyvateľov, ktorí túto stavbu v obci nechcú, uviedol, že bude naďalej zbierať podpisy proti tejto stavbe a vyzbiera aj 1 200 podpisov, spomenul aj klimatickú zmenu a ďalšie dopady.

Zástupca spracovateľa vysvetlil práva verejnosti v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie a aj v procese následného povoľovania stavieb, uviedol, že pre povoľovanie je podstatné dodržanie všetkých zákonných povinností.

Starosta obce poukázal na problém zápachu pri aplikácii fugátu na polia, možné sťažnosti obyvateľov a prípadne následné súdne konania.

Navrhovateľ uviedol, že rozvoz a aplikácia fugátu na polia sa v súčasnosti už vykonáva a nikto sa nesťažoval a nehlásil žiadny problém so zápachom, pretože sa fugát zapracováva do pôdy vhodnými postupmi.

Zástupca starostu obce p. Mičianik poukazoval na objem lagúny 10 000 m³, nevie si ho predstaviť a podľa neho celkové množstvo fugátu predstavuje 175 železničných vagónov; považuje to za obrovské množstvo a vyslovil znepokojenie nad potenciálom znečistenia podzemných vôd po aplikácii tak veľkého množstva fugátu na polia. Opýtal sa, či navrhovateľ bral do úvahy aj podzemné štôlne, poukázal na niektoré protirečenia v správe o hodnotení, najmä čo sa týka zápachu a podľa neho v niektorých obciach už takáto aktivita bola odmietnutá (Vígľaš a pod.).

Zástupca spracovateľa zopakoval, že aplikácia fugátu je už súčasný stav a nie je žiadny problém. Ďalej objasňoval históriu použitia fugátu v poľnohospodárstve, uviedol, že na Slovensku sú dostupné dáta za 10 rokov a v Európe min. za 20 rokov. Uviedol, že v Trenčíne majú polokrytú nádrž na digestát a nie je evidovaný žiadny problém so zápachom a v prípade lagúny sa jedná o úplné prekrytie povrchu plávajúcou fóliou. Ďalej sa neurčito diskutovalo o vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 252/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení vyhlásky č. 270/2014 Z. z., a ktorá ktorá sprísnila opatrenia proti šíreniu zápachu.

Obyvateľ obce Podrečany vystúpil so znepokojením, že všetci všetko robia pre životné prostredie a včely hynú, pýta sa prečo? Najmä minulý rok zaznamenal úhyn včiel a matiek. Poukázal na to, že potok ktorý ústi do Krivánskeho potoka je zjavne znečisťovaný, niekedy je

voda ako mlieko, poukazuje aj na zdroj Hriňovská mliekareň, trativod do potoka, cisterny vyliievajúce obsah do potoka, rôzne postreky, dôsledkom čoho včely hynú.

Zástupca spracovateľa uviedol, že včely hynú nielen tu, ale na celom Slovensku a v celej Európe a je to predovšetkým dôsledkom používania chemikálií.

Další diskutujúci uviedol, že v súčasnosti platí povinnosť 2 dni pred aplikáciou fugátu informovať starostu obce a následne by mali byť informovaní obyvatelia; odznela otázka prečo, keď fugát nezapácha a prečo neboli informovaní, keď už sa fugát na polia aplikuje.

Odpoveď navrhovateľa bola, že zatiaľ neboli žiadne problémy s jeho aplikáciou, nikto sa nestážoval. Zároveň priznal, že tak mal urobiť. Zástupca spracovateľa doplnil, že ďalší dôvod prečo sa takáto činnosť má hlásiť je, že sa vytvára prostredie pre zvyšovanie kontroly zo strany verejnosti, či sa činnosti vykonávali tak ako sa mali vykonať.

V ďalších vstupoch sa neriadene diskutovalo na tému odstupovej vzdialenosti navrhovanej činnosti od najbližšej obytnej zástavby, na tému zisku navrhovateľa a kompenzačných opatrení a benefitov pre dotknutú obec.

Zástupca spracovateľa vysvetlil, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie nie je schválením stavby, to nastane priamo na stavebnom úrade dotknutej obce pri stavebnom konaní a tam vidí priestor na rokovania o benefítoch pre dotknutú obec. Zdôraznil, že na verejnom prerokovaní nie je priestor pre rokovania o benefítoch a vysvetlil, čo je podstatou verejného prerokovania v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

V závere ešte odznela otázka, či sa oplatí navrhovateľovi voziť fugát na vzdialenosť 34 km od miesta jeho vzniku a či má dostatočnú rozlohu polí na jeho aplikáciu, či nevznikne potreba voziť ho naspäť. Odpoveď znela, že fugát sa určite voziť naspäť nebude a, že navrhovateľ má k dispozícii rozlohu polí o výmere 350 ha.

Verejné prerokovanie skončilo po cca dvoch hodinách. Celkovo možno zhrnúť, že na verejnom prerokovaní sa zúčastnilo podľa prezenčnej listiny 42 účastníkov, vrátane zástupcov dotknutej obce a jej obyvateľov, navrhovateľa a zástupcu spracovateľa. Diskusia bola bohatá v tých oblastiach, ku ktorým boli zaslané aj písomné stanoviská k správe o hodnotení.

Najdôležitejšími okruhmi diskusie/otázok boli nasledovné témy:

- obavy zo zhoršenia kvality života obyvateľov obce zápachom zo skladovania a aplikácie fugátu do pôd v okolí a potenciálne vplyvy na podzemné vody, možnosti havárií (príklady z prevádzok bioplynových staníc),
- obavy z veľkého množstva fugátu z hľadiska jeho skladovania aj z hľadiska jeho aplikácie na okolité poľnohospodárske pozemky,
- kompenzačné opatrenia a možné benefity pre dotknutú obec,
- nejasnosti a vysvetlenie vo vnímaní navrhovanej činnosti – či sa jedná o skladovanie odpadu, či je jedná o organické hnojivo, diskusia okolo prevádzky BPS Detva, záujem o návštevu BPS Detva a či sa jedná o vplyvy lagúny, alebo vplyvy BPS Detva.

Zápisnicu z verejného prerokovania overenú a podpísanú starostom obce, s prezenčnou listinou aj so zvukovým záznamom vyhotovila dotknutá obec v spolupráci s navrhovateľom v zmysle ustanovenia § 34 ods. 4 zákona a doručila ho na MŽP SR dňa 08. 07. 2021.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona bolo na MŽP SR doručených 7 písomných stanovísk (uvedené v skrátenom znení) od orgánov štátnej správy a samosprávy a 2 písomné stanoviská verejnosti.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd – rezortný orgán (list č. 33360/2021 zo dňa 22. 06. 2021) v stanovisku požaduje:

- počas prípravných prác a počas výstavby navrhovanej činnosti vytvoriť podmienky na minimalizáciu úniku, resp. elimináciu rizika úniku znečisťujúcich látok do útvarov povrchových vôd a útvarov podzemných vôd;

- dodržať ustanovenie § 39 odsek 2 písm. e) vodného zákona, t.j. vybudovať a riadne prevádzkovať účinné kontrolné systémy na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok a pravidelne hodnotiť výsledky sledovania a oznamovať ich orgánu štátnej vodnej správy;
- vypracovať havarijný plán v zmysle vyhlášky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd. Návrh havarijného plánu prerokovať so správcom toku v riešenom území (Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.) a predložiť ho na schválenie Slovenskej inšpekcie životného prostredia;
- navrhovanú monitorovaciu sieť vrtov na posúdenie vplyvu na podzemné vody realizovať v zmysle § 39 odsek 4 a 5 vodného zákona a v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti;
- dôsledne dodržiavať zákon o hnojivách predovšetkým § 10b (Skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach) a § 10c (Používanie dusíkatých hnojív látok v zraniteľných oblastiach), nakoľko kataster dotknutej obce bude od 01. 01. 2022 na základe návrhu novely Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z. ktorým sa stanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti zaradený do zoznamu zraniteľných oblastí.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie. Pripomienky a požiadavky upozorňujú na povinnosti vyplývajúce zo všeobecných právnych predpisov, ktoré je navrhovateľ počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti povinný splniť a musí ich akceptovať. V stanovisku nie sú uvedené pripomienky ani požiadavky, ktoré by boli nad rámec plnenia podľa súčasne platných osobitných právnych predpisov a návrhov monitorovania uvedených v správe o hodnotení.

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia – dotknutý orgán (list č. 08601/2021/ODDUPZP-3 zo dňa 30. 06. 2021) – v stanovisku konštatuje, že v správe o hodnotení sú zodpovedané požiadavky vyplývajúce zo stanoviska č. 09046/2020/ODDUPZP-2 zo dňa 20. 11. 2020 k podnetu a špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia. Je vyhodnotený vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia a pohodu obyvateľov, vrátane rekreačnej oblasti pri vodnom diele Ružiná. Zároveň požaduje dodržať technické aj prevádzkové opatrenia na elimináciu šírenia látok znečisťujúcich ovzdušie, vrátane zápachu, realizovať odporúčania hydrogeologického posudku a ďalšie opatrenia navrhnuté v správe o hodnotení. I keď správa o hodnotení nenavrhuje samostatný monitoring vplyvu na ovzdušie, požaduje v etape prevádzky vyhodnotiť súlad predpokladaných vplyvov a reálnych vplyvov navrhovanej činnosti, najmä z hľadiska šírenia zápachu.

Vyjadrenie MŽP SR: Stanovisko bez pripomienok. Požiadavka na dodržanie opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti na životné prostredie navrhnutých v správe o hodnotení je v plnej miere akceptovaná a je súčasťou kapitoly VI. 3. tohto záverečného stanoviska. V stanovisku nie sú uvedené pripomienky ani požiadavky, ktoré by boli nad rámec plnenia podľa súčasne platných právnych predpisov.

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy – dotknutý orgán (list č. OU-LC-OSZP-2021/005840-002 zo dňa 30. 06. 2021) – v stanovisku uvádza, že vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti a blízkosť vodohospodársky významných vodných tokov Budinský a Krivánsky potok a vodnej stavby

Ružiná trvá, aby navrhovaná činnosť bola i naďalej posudzovaná podľa zákona a zároveň požaduje aby bola posúdená aj podľa § 16a vodného zákona. Zároveň sú v stanovisku vyslovené požiadavky:

2. Navrhovanú činnosť je nutné riešiť na základe záverov zrealizovaného hydrogeologického prieskumu tak, aby po stavebnej, technickej a technologickej stránke vyhovovala ustanoveniam vodného zákona a vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 200/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd;
3. Stavebné konštrukcie, technické a technologické zariadenia musia byť stabilné, nepriepustné, odolné voči mechanickým, tepelným, chemickým, biologickým a klimatickým (poveternostným) vplyvom a musia byť zabezpečené proti úniku znečisťujúcich látok do povrchových alebo podzemných vôd alebo do prostredia s nimi súvisiaceho, aby sa neohrozila ich kvalita;
4. V prípade, že dotknutá obec bude súhlasiť s navrhovanou činnosťou, túto je nutné umiestniť tak, aby sa pri mimoriadnych okolnostiach mohlo účinne zabrániť nežiaducemu úniku týchto znečisťujúcich látok do podzemných alebo do povrchových vôd;
5. Používať len také zariadenia, technologické postupy, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd;
6. Navrhnuť a vybudovať účinné kontrolné a monitorovacie systémy na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok a na pravidelné hodnotenie výsledkov sledovania;
7. Vykonať opatrenia podľa § 39 ods. 4 vodného zákona: 6.1 zostaviť plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (havarijný plán), 6.2 vybaviť pracoviská špeciálnymi prístrojmi a prostriedkami potrebnými na zneškodnenie úniku znečisťujúcich látok do povrchových a podzemných vôd alebo do prostredia s nimi súvisiaceho;
8. Vzhľadom na zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia kvality povrchových alebo podzemných vôd vybudovať monitorovací systém na monitorovanie vplyvu zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami na povrchové a podzemné vody;
9. Kapacitu lagúny navrhnuť na množstvo digestátu, ktoré bude využiteľné podľa schváleného hnojného plánu na poľnohospodárskej pôde obhospodarovanej navrhovateľom v okrese Lučenec.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie. V uvedenom stanovisku sa uvádzajú všeobecne požiadavky/podmienky určené osobitným právnym predpisom, ktoré musia byť splnené bez ohľadu či je činnosť posudzovaná podľa zákona alebo nie. Nad rámec týchto požiadaviek nie sú uvedené žiadne konkrétne požiadavky a stanovisko nijako nereaguje, či už pripomienkami, alebo akceptáciou, na predloženú správu o hodnotení. MŽP SR si zároveň dovoľuje uviesť:

- Požadovať ďalšie posudzovanie podľa zákona svedčí o nesprávnom pochopení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, to by bolo opodstatnené v prípade stanoviska k zámeru, k podnetu alebo oznámeniu o zmene. Pravdepodobne sa jedná o preklep, resp. táto požiadavka je len pozostatok skopírovania stanoviska k podnetu;
- Posudzovanie podľa § 16a vodného zákona je posudzovanie ktoré je samostatné a malo by prebehnúť pred povoľovacím procesom a kde orgán štátnej vodnej správy (Okresný úrad v sídle kraja podľa § 60 ods 1) písm. i) vodného zákona rozhodne, že ide o navrhovanú činnosť podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona;

- Podľa § 16 ods.10 vodného zákona je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má záujem realizovať trvalo udržateľné rozvojové činnosti človeka alebo ich zmeny, zmeny fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmeny úrovne hladiny útvarov podzemnej vody pred podaním návrhu na začatie konania o povolení navrhovanej činnosti povinná postupovať podľa § 16a vodného zákona;
- Podľa MŽP SR navrhovaná činnosť nie je vodnou stavbou a keďže nie je definovaná ani trvalo udržateľná rozvojová činnosť človeka je tu na mieste pochybnosť či je takéto posudzovanie odôvodnené. MŽP SR uvádza príklady stavieb a činností (vrátane ich zmien), podliehajúcich postupu podľa § 16a vodného zákona nasledovne:
 - projekty plavebnej infraštruktúry (stavby prístavov, nové plavebné dráhy a pod.),
 - stavby vodných elektrární,
 - projekty manažmentu povodňových rizík (protipovodňové opatrenia, poldre),
 - stavby ciest a diaľnic,
 - stavby mostov a tunelov,
 - stavby železníc,
 - stavby priehrad, hrádzí, vodných nádrží,
 - stavby, ktorými sa upravujú, menia alebo zriaďujú korytá vodných tokov,
 - odbery povrchových vôd,
 - odbery podzemných vôd (Komisia pre schvaľovanie množstiev podzemnej vody),
 - niektoré významnejšie činnosti, pre ktoré sa vyžaduje povolenie podľa § 23 vodného zákona,
 - činnosti vykonávané banským spôsobom.

Pri určovaní, ktoré zámery (stavby a činnosti) podliehajú postupu podľa § 16a vodného zákona, je potrebné vychádzať z úvahy ich možného ovplyvňovania útvarov povrchovej vody alebo podzemnej vody a to či realizáciou daného zámeru môže dôjsť:

- k modifikácii (zmene) fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody alebo zmene úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, ktoré môžu viesť k zhoršeniu alebo nedosiahnutiu dobrého stavu/potenciálu vôd alebo;
- k zhoršeniu stavu útvaru povrchových vôd z veľmi dobrého na dobrý stav (tzv. novou trvalo udržateľnou rozvojovou činnosťou človeka dôjde k zhoršeniu útvaru povrchovej vody).

MŽP SR sa stotožňuje s názorom spracovateľa odborného posudku (Pozn.: RNDr. Soňa Antalová, CSc.), že navrhovaná činnosť v dotknutom území tieto kritériá nespĺňa. Rovnako takéto posúdenie nepožaduje v stanovisku ani Ministerstvo životného prostredia, sekcia vôd. Avšak vzhľadom na riziko ohrozenia vôd v prípade neštandardnej prevádzky dané podmienkami v lokalite a veľké neurčitosti v posúdení hydrologických, hydrogeologických charakteristík v správe o hodnotení ako aj málo detailné technické riešenie navrhovanej činnosti uvedené v správe o hodnotení, MŽP SR akceptuje požiadavku na posúdenie navrhovanej činnosti podľa §16a vodného zákona na základe dokumentácie, ktorá uvedené neurčitosti odstráni. Uvedenú požiadavku MŽP SR premietlo aj do podmienok tohto záverečného stanoviska (kap. VI. 3). Takéto posúdenie je vhodné aj pre potreby posúdenia kontrolných systémov/opatrení na odstránenie alebo zmiernenie vplyvov na vodné pomery.

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany ovzdušia – dotknutý orgán (list č. OU-LC-OSZP-2021/006008-002 zo dňa 11. 06. 2021) – v stanovisku požaduje:

- vypracovanie návrhu riešenia v súlade s prílohou č. 7 vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou a vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, v ktorej sú uvedené špecifické požiadavky pre technologické zariadenia emitujúce pachové látky;

- vypracovanie konkrétnych navrhovaných opatrení na zabezpečenie skladovania a prečerpávania v súlade s bodom 10. Výroba, skladovanie, manipulácia a aplikácia hnojív iných ako hnojív z chovu hospodárskych zvierat do pôdy v súlade s prílohou č. 7 vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou a vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Vyjadrenie MŽP SR: V uvedenom stanovisku je vyslovená požiadavka plniť osobitnými právnymi predpismi požadované ustanovenia, čo však bez ohľadu na proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a opatrenia v ňom navrhované musí byť v plnej miere rešpektované v povoľovacom procese podľa osobitných právnych predpisov a navrhovateľ ich musí plniť či budú alebo nebudú špecifikované v záverečnom stanovisku. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie neslúži na to, aby pripomínal, alebo predpisoval povinnosť plniť iné právne predpisy. Konkrétne špecifikácie sa vyžaduje v ďalších stupňoch povoľovacieho procesu. Samotné posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa zákona sa vykonáva vždy v predprojektovom štádiu a nenahrádza povoľovacie procesy podľa osobitných predpisov. Všetky vplyvy identifikované v tomto stupni prípravy akejkoľvek navrhovanej činnosti alebo jej zmeny sú vždy len predpokladané, ktoré sa upresňujú v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny – dotknutý orgán (list č. OU-LC-OSZP-2021/005769-003 zo dňa 02. 07. 2021) – má k predloženej správe o hodnotení nasledovné pripomienky:

- V správe o hodnotení uvedený komentár nepredstavuje adekvátne vyhodnotenie požiadaviek stanovených v rozsahu hodnotenia; Uvádzané tvrdenia nevychádzajú z odborných podkladov, jedná sa o konštatovania bez doložených odborných podkladov;
- Uvádzané tvrdenie, že priamo na dotknutom území sa nevyskytujú chránené a vzácne živočíchy nekorešponduje so skutkovým stavom ani nevychádza z výsledkov vykonaného monitoringu. V zmysle § 33 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za chráneného živočícha považujú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie. V blízkosti sú vyhlásené maloplošné chránené územia prírodná rezervácia Ružinské jelšiny (vo vzdialenosti niekoľkých desiatok metrov) a prírodná rezervácia Príbrežie Ružinej, kde platí piaty najprísnejší stupeň územnej ochrany a ich ochranné pásma s tretím stupňom ochrany. Prírodná rezervácia Príbrežie Ružinej bolo vyhlásené z dôvodu zabezpečenia ochrany významného hniezdneho a migračného biotopu vtáctva na strednom Slovensku s výskytom vzácných druhov vodného vtáctva, obojživelníkov a fytofilných rýb s trvalým výskytom vydry riečnej. Vodná nádrž Ružiná predstavuje mimoriadne významný hniezdny a migračný biotop vodného vtáctva južnej časti stredného Slovenska. Monitorovaných je tu asi 108 druhov vtákov. Z významných druhov sú to: *Circus aeruginosus*, *Anas querquedula*, *Aythya fulugula*, *Aythya nyroca*, *Sterna hirundo*, *Asio otus*, *Upupa epos*, *Locustella naevia*, *Locustella fluviatilis*, *Locustella acirpaceus*, *Acrocephalus arundinaceus*, *Ficedula hypoleuca*, *Remiz pundulinus*, *Emberiza achoeniclusa* iné. Je aj významným reprodukčným a potravinovým biotopom obojživelníkov a plazov ako napr. *Bufo bufo*, *Bombina variegata*, *Hyla arborea*, *Rana dalmatina*, *Rana esculenta*, *Rana ridibunda*, *Natrix natrix*, *Natrix tessellata*. Zistený je tu aj výskyt druhov slatinných a mokradňových druhov chrobákov (Coleoptera): *Carabus granulatus*, *Carabus violaceus*, *Elaphrus aureus*, *Asaphidion flavipes*, *Clivina fossor*, *Bembidion tetracolum*, *Bembidion libiale*, *Trechus secalia*, *Chlaenius nigricornis*, *Pterostichus niger*, *Pterostichus oblongopunctatus*, *Platynus assimilia*, *Stachalinus erythroptarus*, *Paederus riparius*,

Micropeplus porcatus, Stanus guttula, Falagria thoracica, Drusilacanaliculata a na drevinách a rastlinnej vegetácii druhu *Agelastica alni, Melasoma aenea, Clytra quadripunctata, Pachybrachys hieroglyphicus, Chalcidides aurea, Chalcidides aurata, Lochmaea capreae*, druhy rodov *Donacia* sp., *Phyllodacta* sp., *Galerucella* sp., *Cassida* sp., *Psylliodes* sp., *Chrysomelidae* sp., *Lixus* sp., *Cossonus* sp., *Cionus* sp., *Curculionidae* a iné;

Vyjadrenie MŽP SR: S pripomienkou možno súhlasiť, nakoľko takáto podrobná charakteristika v správe o hodnotení absentuje. Zároveň MŽP SR nesúhlasí s vyjadrením, že hodnotenie vplyvov sa nezakladá na odborných podkladoch. Uvedené tvrdenie nie je celkom správne, pretože vyhodnotenie nepriamych vplyvov znečistenia ovzdušia emisiami z navrhovanej činnosti má odborný podklad (rozptylová štúdia), nebol však komplexne interpretovaný, konkrétne, modelovaná imisná situácia nebola porovnávaná so sekundárnymi limitnými hodnotami na ochranu vegetácie (na Slovensku Kritické úrovne znečistenia ovzdušia na ochranu vegetácie, v zahraničí štandardy pre ekologické receptory, odporúčané odstupové vzdialenosti). Taktiež možno súhlasiť s tým, že pri hodnotení vplyvov neboli použité postupy, ktoré by hodnotili vplyvy navrhovanej činnosti vzhľadom na predmet ochrany predmetných chránených území, inými slovami či navrhovaná činnosť zmení súčasný stav svojimi výstupmi v tých podmienkach, ktoré sú pre predmet ochrany relevantné. K priamemu dotyku/záberu chráneného územia nedôjde, ale nepriame vplyvy na najbližší predmet ochrany by mali byť dôveryhodne zhodnotené. Za najvýznamnejší výstup z navrhovanej činnosti je nutné považovať emisiu amoniaku. Ani v krajinách akými sú Dánsko, Nemecko, Holandsko, kde majú veľký problém s emisiami amoniaku z poľnohospodárskej výroby sa čiastkové činnosti ako je skladovanie a aplikácia hnojív osobitne neposudzujú vzhľadom na emisie amoniaku v blízkosti napr. území európskej sústavy chránených území Natura 2000. Primerané posudzovanie sa vyžaduje pre živočíšne farmy, kde sa snažia určiť dovolenú záťaž/hraničnú depozíciu dusíka na ha/rok, avšak zároveň sa poukazujú na veľké neurčitosti s predpokladanou chybou aj +/- 30% vo výpočtoch. Vzhľadom na identifikované nedostatky bolo vykonané dodatočné posúdenie vplyvov na chránené územia spracovateľom odborného posudku podľa prístupov uplatňovaných v povolovacích procesoch v zahraničí, nakoľko v Slovenskej republike nie sú v tejto oblasti určené uplatniteľné environmentálne štandardy. Podrobnejšie uvedené v kap. č. IV. tohto záverečného stanoviska.

- V správe o hodnotení nie sú uvedené ani údaje týkajúce sa skutočnosti, čo sa stane s fugátom (digestátom) uskladneným v navrhovanej lagúne, ktorý nebude možné využiť na ornej pôde – zostatkový fugát, nakoľko by v tomto prípade predstavoval environmentálnu záťaž. Taktiež absentujú údaje, akým spôsobom by bola ukončená činnosť, teda čo sa stane s lagúnou a uskladneným fugátom - spôsob nakladania s odpadom;

Vyjadrenie MŽP SR: Pripomienku MŽP SR neakceptuje. Funkčné skladovanie produktu (fugátu) nemožno považovať za environmentálnu záťaž. Pod pojmom environmentálna záťaž sa podľa § 3 písm. t) zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov rozumie znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Situácia, že tento produkt nebude možné využiť na poľnohospodárskej pôde je nepravdepodobná, pretože zákon o hnojivách ho nezakazuje používať ani v zraniteľných oblastiach, upravuje len podmienky jeho používania. To, že v správe o hodnotení nie je uvedené akým spôsobom by bola ukončená činnosť je nedostatkom, a je pravdou, že máloktorá činnosť sa posudzuje aj vo fáze ukončenia činnosti. V tomto prípade ukončenie činnosti svojim charakterom a rozsahom nepredstavuje obavy z významnejších negatívnych vplyvov.

- Primerané nie je ani vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov činnosti na územný systém ekologickej stability a jeho zložky. Tvrdenie, že vplyv navrhovanej činnosti je zanedbateľný v porovnaní s prebiehajúcou realizáciou stavby rýchlostnej cesty R2 v danej lokalite. Ved' kumulatívny vplyv akejkolvek ďalšej činnosti v danom území je presne to, čo má byť vyhodnocované obzvlášť ak sa jedná o územie, ktoré bolo už v minulosti dlhodobo zaťažované činnosťou Magnezitových závodov v Lovinobani, ťažbou magnezitu v susediacom katastrálnom území obce Podrečany. Vplyvom tejto činnosti sú tu pôdy a jej dynamické komponenty ako pôdne reakcie, výživný režim, biologická aktivita a organické látky ovplyvnené magnezitovými imisiami, čoho dôsledkom je vysoká alkalita pôdy. Na lokalitách ovplyvnených magnezitovým priemyslom (Podrečany – ťažba magnezitu, Lovinobaňa – magnezitové závody) môže dosahovať obsah horčíka (ďalej len „Mg“) v pôde 4 až 100-násobok limitnej hodnoty. Rastlinný organizmus je voči Mg menej odolný ako živočíšny organizmus. Tak ako je nedostatok Mg pre rastliny limitujúcim faktorom, nakoľko je dôležitý pre procesy fotosyntézy (ako ústredný prvok chlorofylu a chloroplastov), metabolizmu glycidov, bielkovín, tukov, syntézy nukleových kyselín, príjmu a transportu fosforu v rastlinách, delenia buniek, opelenia, tvorby semien i plodov, tak aj jeho nadbytok v pôde negatívne ovplyvňuje rast rastlín. Zvýšený obsah Mg v pôde (vysoká alkalita pôdy) spôsobuje, že sa objavujú poruchy vo výžive rastlín. Nadmerný príjem Mg rastlinami znamená spomalenie ich rastu, poškodenie koreňov a aj slabšiu rezistenciu voči patogénnym škodcom (huby, hmyz). Neprimeranou aplikáciou fugátu na poľnohospodársku pôdu – ornú pôdu, lebo jeho aplikácia na trvalé trávne porasty by znamenala zmenu biodiverzity na existujúcich trávnatých ekosystémoch, by opäť spôsobila nadbytok niektorých chemických látok a prvkov v pôde napr. dusíka. Realizácia stavby rýchlostnej cesty R2 predstavuje veľký zásah do charakteru krajiny a jej negatívny vplyv na zložky životného prostredia zostane aj po dokončení stavby pri jej využívaní a preto akákoľvek ďalšia činnosť aj vzhľadom na jej dôsledky do budúcnosti musí byť zvážená. Z dôvodu stavby rýchlostnej cesty už aj tak v tomto území došlo k nie zanedbateľnému zmenšeniu plošnej výmery poľnohospodárskych pozemkov. Na základe uvedeného je vyslovená požiadavka dopracovať kumulatívne vplyvy navrhovanej činnosti;

Vyjadrenie MŽP SR: V stanovisku sa správne poukazuje na environmentálne problémy dotknutého územia, aj keď v širších súvislostiach a je možné súhlasiť s tým, že tie nie sú komplexne charakterizované v správe o hodnotení, avšak požadovať dopracovanie/doplnenie správy o hodnotení proces posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona neumožňuje. V štádiu vypracovania odborného posudku je na spracovateľovi posudku do akej miery neúplnosť odstráni vlastným hodnotením vplyvov a či táto neúplnosť mohla ovplyvniť závery posudzovania. Je potrebné však uviesť aj skutočnosť, že kumulatívne vplyvy (priame na kvalitu ovzdušia, nepriame cez znečistenie ovzdušia na obyvateľov a biotu) boli vyhodnotené v rozptylovej štúdiu pre emisie z dopravy, kedy sa zohľadnil súčasný stav, t.j. meraná/modelovaná imisná situácia spôsobená všetkými zdrojmi emisií v predmetnom území a príspevok pochádzajúci z navrhovanej činnosti (emisie z dopravy a emisie zo skladovania fugátu).

V stanovisku sa uvádza čo by mohla spôsobiť neprimeraná aplikácia fugátu na poľnohospodársku pôdu – ornú pôdu, alebo jeho aplikácia na trvalé trávne porasty. Akákoľvek neprimeraná aplikácia hnojív/akýchkoľvek hnojív predstavuje problém pre viaceré zložky životného prostredia a nemožno ju automaticky predpokladať, navyše, ak bude režim využívania hnojív v zraniteľných oblastiach riadený a monitorovaný v zmysle smernice 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva.

Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že v dotknutom území sa nenachádzajú alkalické a chránené pôdy (pôdy s vysokou alkalitou pôdy a pôdy vysokej kvality) a je potrebné poukázať skôr na globálny a lokálny pozitívny vplyv na pôdy (nezmienený v správe o hodnotení) a to využívanie fugátu, (ktorý má alkalickú reakciu) na kyslých pôdach (pôdy v dotknutom území vykazujú kyslú pôdnu reakciu – kataster dotknutej obce pH = 5,7) čím sa zmiernuje aj všeobecný a celkový trend acidifikácie pôd národného aj globálneho environmentálneho problému.

Využívať sekundárne zdroje živín je odporúčaným opatrením od Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave, cit.: „Z poznania intenzity a štruktúry hnojenia, vývoja parametrov pôdneho chemizmu, ako aj dosahovaných úrod v hodnotenom období Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave zaradil medzi odporúčané opatrenia: Maximálne využívať všetky sekundárne zdroje živín, zamedziť plynutie a pozberovými zvyškami a zvýšiť ochranu pôdnej organickej hmoty“.

- V prípade konštatovania uvádzanom v komentári správy o hodnotení, že pri nerealizovaní činnosti hrozí zhoršenie kvality prvkov územného systému ekologickej stability, dotknutý orgán podotýka, že sa nejedná o stavbu ekologickeho charakteru, ktorej cieľom je zvýšiť kvalitu životného prostredia. Dotknutý orgán poukazuje na zavádzajúce aj uvádzané tvrdenie, že pri nerealizovaní navrhovanej činnosti sa zvýši použitie umelých hnojív na poľnohospodárskych pozemkoch, nakoľko to či tam činnosť bude alebo nebude realizovaná nezmení intenzitu použitia hnojív (či už umelých hnojív alebo maštalného hnoja);

Vyjadrenie MŽP SR: V stanovisku sa správne poukazuje na výraznú tendenciu preceňovania benefitov navrhovanej činnosti najmä z pohľadu vykresľovania veľmi negatívneho súčasného stavu (ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala) a to len z hľadiska náhrady umelých hnojív a to bez poznania/uviedenia konkrétnych údajov charakterizujúcich ich súčasnú spotrebu, resp. celkovú skladbu hnojív/umelých hnojív a mieru ich náhrady. Avšak, či sa jedná o stavbu ekologickeho charakteru, alebo nie, je diskutabilné, pretože definícia takejto stavby neexistuje (zákon ju nepozná a o takomto termíne nepojednáva ani žiadny iný právny predpis) a jej chápanie môže byť rozdielne z viacerých hľadísk. Z tohto dôvodu MŽP SR pripomienku považuje za opodstatnenú. Tvrdenie, že pri nerealizovaní navrhovanej činnosti sa zvýši použitie umelých hnojív na poľnohospodárskych pozemkoch, nakoľko to či tam navrhovaná činnosť bude alebo nebude realizovaná, nezmení intenzitu použitia hnojív (či už umelých hnojív alebo maštalného hnoja) nemožno považovať za korektné, pretože skladovanie fugátu vytvára podmienky na jeho správnu aplikáciu (v správny čas) a náhradu umelých hnojív (správne množstvo).

- Nie zanedbateľnou skutočnosťou je, že okolí navrhovanej činnosti sa nachádza rekreačná chatová oblasť pri vodnej nádrži Ružiná, kde sú existujúce rekreačné zariadenia pre cca 300 subjektov, ktoré sa už v minulosti sťažovali dokonca aj na poľnohospodársku činnosť - prášenie, hluk, ale najmä šírenie zápachu pri aplikácii hnojív ako maštalný hnoj a pod., čo súvisí s blízkosťou a rozdielom nadmorskej výšky terénu;

Vyjadrenie MŽP SR: Širšie hodnotené územie aj priamo dotknuté riešené územie je historicky využívané na poľnohospodársku výrobu so všetkými jej dôsledkami (pozitívnymi, či negatívnymi) a navrhovaná činnosť túto skutočnosť nezmení. Podľa údajov a záverov v správe o hodnotení sa nezmení v oblasti vodnej nádrže Ružiná ani prašnosť, ani hluk a ani šírenie zápachu pri aplikácii hospodárskych hnojív. Odstupové vzdialenosti navrhované pre túto konkrétnu navrhovanú činnosť nie sú nijako na území Slovenskej republiky regulované. Z postupov z európskych krajín, kde takúto reguláciu majú, je možné konštatovať, že

navrhovaná činnosť je plánovaná v dostatočnej vzdialenosti od vodnej nádrže Ružiná, ktorú je nutné považovať za citlivý receptor. Podrobnejšie v kap. č. IV. tohto záverečného stanoviska.

- V závere je vyslovená požiadavka dopracovať vyhodnotenia požiadaviek, ktoré boli dané v rozsahu hodnotenia a to na základe odborných podkladov resp. štúdií.

Vyjadrenie MŽP SR: Túto požiadavku považuje MŽP SR za nezrozumiteľnú a nedôvodnú – nie je jasné či sa jedná o prepracovanie/doplnenie správy o hodnotení, alebo prepracovanie tab. 1: Rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti a vyhodnotenie jeho plnenia str. 7 správy o hodnotení. V každom prípade dopracovanie dokumentu akým je správa o hodnotení nie je možné a to z procesného hľadiska, a aj z toho dôvodu, že akékoľvek zásahy do správy o hodnotení už nie sú prístupné širokej verejnosti a dotknutým subjektom, pretože takýto postup zákon nepozná.

Čo sa týka využitia odborných podkladov, resp. štúdií je možné konštatovať, že pre predmetnú navrhovanú činnosť ktorá svojim rozsahom a charakterom nemôže byť považovaná vzhľadom na vstupy a výstupy z nej za významnú z hľadiska vplyvov na životné prostredie (nie je uvedená v prílohe č. 8 zákona 24/2006 Z.z., nepodlieha ani samostatnému integrovanému povoleniu v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v iných krajinách sa povinne neposudzuje) boli využité odborné podklady v dostatočnej miere, nedostatky v interpretácii boli odstránené spracovateľom odborného posudku.

Okresný úrad Lučenec, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií – dotknutý orgán (list č. OU-LC-OCDPK-2021/005703-002 zo dňa 24. 06. 2021) – v konštatuje, že k zámeru sa vyjadrili v stanovisku k p dnetu č. OU-LC-OCDPK-2020/012240-002 zo dňa 12.11. 2020 a v stanovisku k návrhu rozsahu hodnotenia č. OU-LC-OCDPK-2021/002226-002 zo dňa 15. 02. 2021 a trvajú na podmienkach uvedených v týchto stanoviskách. Uvedené podmienky sú nasledovné:

- navrhovaná činnosť sa dotýka záujmov ciest- III/2664 Halič - Lovinobaňa- III 2633 Divín – Ružiná;
- na prístup do lokality lagúny využívať existujúcu prístupovú komunikáciu z cesty III/2633;
- v prípade úpravy pripojenia prístupovej komunikácie z cesty III/2633, je navrhovateľ povinný podľa § 3b ods.1 cestného zákona požiadať príslušný cestný správny orgán o povolenie rekonštrukcie pripojenia pozemnej komunikácie;
- je potrebné predložiť na schválenie plán prepravných trás, predpokladané smerovanie vozidiel s napojením na cestu I. triedy I/16, (bližšie špecifikovať príjem a výdaj materiálu t.j. distribúciu konečnému spotrebiteľovi);
- počas prác v prípade znečistenia vozovky cesty III. triedy, ktoré môže spôsobiť závalu v zjazdnosti je potrebné znečistenie bez prietahov odstrániť a vozovku uviesť do pôvodného stavu;
- na ceste nesmú byť odstavované stavebné mechanizmy, motorové vozidlá ani odkladaný stavebný materiál;
- v plnej miere dodržať ustanovenia zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon).

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR berie stanovisko na vedomie. Stanovisko neuvádza, žiadnu pripomienku k správe o hodnotení, požiadavky uvedené v stanovisku sú všeobecného charakteru, ktoré sa musia plniť v zmysle osobitných právnych predpisov.

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Lučenci – dotknutý orgán (list č. ORHZ-LC-2021/000211-002 zo dňa 14. 06. 2021) – v stanovisku konštatuje, že z hľadiska ochrany pred požiarmi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Vyjadrenie MŽP SR: Stanovisko bez pripomienok, berie sa na vedomie.

Ing. Gabriela Jamnická, PhD. a Ján Jamnický – dotknutá verejnosť a účastníci konania (list zo dňa 06. 07. 2021) – v spoločnom stanovisku uvádzajú nasledovné:

- zákon o hnojivách v § 1 písm. e) ustanovuje podmienky hospodárenia v zraniteľných oblastiach – § 10b (Skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach). Na základe uvedeného sa pýtajú ako navrhovateľ zabezpečiť aby skladovacie nádrže kvapalných hospodárskych hnojív boli nepriepustné a boli vybavené bezpečnostným mechanizmom proti preplneniu a zabezpečené proti preplneniu a zabezpečené proti prítoku povrchových vôd. Je tu položená otázka ako chce navrhovateľ zabezpečiť 100% nepriepustnosť a uvádza, že vzhľadom na územie by bolo „na mieste“ uvažovať o železobetónovej vodotesnej monolitckej nádrži s komplexným systémom výpuste v prípade preplnenie;

Vyjadrenie MŽP SR: Technické riešenie v princípe zodpovedá súčasným požiadavkám na zabezpečenie nepriepustnosti lagúny tak ako to vyžadujú najlepšie dostupné techniky (ďalej len „BAT“) o čom svedčia postupy, pravidlá a regulatívy v iných vyspelých krajinách, kde problematika skladovania digestátu/fugátu v lagúnach (návrhu, posudzovania a povoľovania) má dlhoročnú históriu, poznatky a skúsenosti. Skladovanie digestátu v lagúnach bolo porovnávané so skladovaním v nádržiach a nové poznatky poukazujú na viaceré benefity aj pre environmentálne aspekty. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že v rozsahu hodnotenia nebol určený iný variant riešenia navrhovanej činnosti, ktorý by sa mal posudzovať a takáto požiadavka nevyplývala ani zo žiadneho stanoviska, ktoré bolo doručené na MŽP SR k podnetu, k návrhu alebo k určenému rozsahu hodnotenia.

- ďalej sa v stanovisku uvádza, že v zraniteľných oblastiach je potrebné celkovú dávku dusíka korigovať podľa prípustného limitu. Na základe uvedeného je vyslovená požiadavka doplniť do dokumentácie akým spôsobom bude zamedzené tomu aby sa pri aplikácii fugátu na meliorované pozemky nedostal fugát cez melioráciu do vodných tokov a či disponuje navrhovateľ registrom odberateľov sekundárnych zdrojov živín v okolí lagúny;

Vyjadrenie MŽP SR: Tieto informácie požadujú účastníci konania doložiť k dokumentácii, nešpecifikujú však ku ktorej konkrétnej dokumentácii. Zrejme sa požiadavka týka iného povoľovacieho procesu ktorý je riadený osobitným právnym predpisom, ktorého plnenie musí navrhovateľ, resp. používateľ tohto hnojiva plniť. Už v súčasnosti sa v území používajú rôzne hnojivá, od hospodárskych po umelé v podmienkach aj meliorovaných pozemkov a možno teda predpokladať, že plán hnojenia bude zohľadňovať aj tieto skutočnosti.

- ďalej sa v stanovisku uvádza, že dôležitou otázkou pri aplikácii digestátu je nezanedbateľná záťaž okolitého územia dotknutej obce a širšej rekreačnej oblasti vodnej nádrže Ružiná emisiami amoniaku a aj zvýšenou dopravou pri rozvázaní digestátu na okolité poľnohospodárske pozemky. Nie je jasné za aké časové obdobie plánuje navrhovateľ vyčerpať a zužitkovať objem nádrže cca 10 000 m³ ak uvažuje s aplikáciou digestátu 25 – 35 t/ha. Nakoľko v predloženej dokumentácii sa tiež uvádza, že prevádzka BPS Detva, z ktorej bude digestát-fugát pochádzať, v súčasnosti zhodnocuje nielen odpady z rastlinnej produkcie, ale aj odpady živočíšneho pôvodu a iné rizikové vstupy, nie je pre účastníkov konania zrejмый jasný pôvod digestátu/fugátu plánovaného uskladňovať v katastri dotknutej obce. Prítom sú podľa

nich vhodné vstupné suroviny a odpady vstupujúce do zariadenia sú alfou a omegou riešenia problémov s prípadnou toxicitou a nadmerným zápachom. Najmenej problémovými sú vstupy surovín z poľnohospodárskej prvovýroby (hnoj, kukurica a pod.). Iným prípadom sú bioplynové stanice ktoré spracovávajú v určitom podiele aj rizikové vstupy (odpady z bitúnkov, krv, mäso-kostnú múčku, tuky, kaly z čistiarní odpadových vôd a pod.). Takéto vstupy môžu spôsobovať značné problémy so zápachom, tak ako na príjme, aj na výstupe. Pre fermentáciu takýchto rizikových vstupov je podľa ich názoru nevyhnuté zvolenie vhodného technologického postupu na elimináciu zápachu a v prípade, že výsledný digestát bude prejavovať znaky nadmerného zápachu, ako ďalšie opatrenie k obmedzeniu rizika zápachu by malo byť prevedené zastrešenie (hermetické uzavretie) uskladňovacieho priestoru digestátu. Na základe uvedeného je v stanovisku požiadavka vylúčiť použitie rizikových vstupov do BPS Detva (napr. živočíšny odpad z mäsokombinátov a pod.) nakoľko takéto vstupy sú možnou príčinou zvýšeného zápachu. V prípade využitia kalov z odpadových vôd, z čistenia a prania, žiadajú vylúčiť obsah rizikových perzistentných organických látok a špecifikovať ako budú koncentráciu týchto látok monitorované;

Vyjadrenie MŽP SR: Zaťaženie dotknutého územia emisiami amoniaku ako aj emisiami z dopravy bolo predmetom modelovania imisnej situácie v rámci rozptylovej štúdie priloženej k správe o hodnotení, ktorá preukázala aj pri konzervatívnom prístupe málo významné zmeny oproti súčasnému stavu v širšom okolí. V poľnohospodársky využívanej krajine sú emisie amoniaku vyššie a aj emisné limity v krajinách kde sú stanovené tento fakt zohľadňujú. Je preukázané, že pochádzajú prevažne zo skladovania a používania hospodárskych hnojív a živočíšnej výroby. Odhaduje sa že v Európe sú podiely emisií amoniaku nasledovné:

- 70% celkových emisií amoniaku pochádza zo živočíšnej výroby, z toho – 30% skladovanie a aplikácia hnoja (hospodárskych hnojív),
- 20 % aplikácia minerálnych hnojív,
- 10% (doprava, priemysel, obyvateľstvo (Pozn.: zdroj uvedený v odbornom posudku).

MŽP SR súhlasí s tvrdením, že vstupné suroviny do BPS Detva a jej prevádzka ovplyvňujú kvalitatívne charakteristiky digestátu/fugátu – aj zápach aj obsah rizikových látok. Požiadavka smerovaná na skladbu vstupných surovín do BPS Detva je však procesne irelevantná, nakoľko je to činnosť iná ako navrhovaná činnosť a pokiaľ predmetný fugát bude spĺňať kritériá pre daný produkt stanovené podľa osobitných právnych predpisov a bude mať tento fakt potvrdený certifikátom od kompetentného orgánu (Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave) nemožno v tomto procese klásť podmienky na prevádzku inej už povolenej činnosti, t.j. BPS Detva.

Občianska iniciatíva STOP výstavby skladu (uskladneniu) vyfermentovaného digestátu – fugátu v katastri obce Lovinobaňa, Mierová 537/37 Lovinobaňa – dotknutá verejnosť a účastníci konania (list zo dňa 02. 07. 2021) - Signatári a členovia petičného výboru, zástupcovia občanov dotknutej obce so svojimi podpismi vyjadrili nesúhlas s výstavbou a prevádzkou navrhovanej činnosti, ktorú považujú za skládku odpadu: vyfermentovaného – odseparovaného fugátu z bioplynovej stanice. Uvádzajú, že stanovisko drvivej väčšiny občanov je k predmetnej výstavbe negatívne. V stanovisku uviedli, že petícia so zozbieranými 500 podpismi i naďalej prebieha, uvádzajú, že sa k petícii pridala aj obec Podrečany a svoje nesúhlasné stanovisko s výstavbou vyjadril aj jej starosta. V odôvodnení uvádzajú signatári nasledovné:

- navrhovaná činnosť sa plánuje realizovať v relatívnej blízkosti vodnej nádrže Ružiná. Táto oblasť je považovaná za ťažiskové miesto v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja pre rozvoj prioritnej formy turizmu – letný cestovný ruch pri vodných nádržiach;

- navrhovaná činnosť bude lokalizovaná v blízkosti prírodnej rezervácie Ružinské jelšiny, v blízkosti vodnej nádrže Ružiná, ktorá je považovaná za mokrad' a, ktorej súčasťou je prírodná rezervácia Príbrežie Ružinej a v blízkosti existujúcich hydrických biokoridorov vodných tokov - Krivánsky potok a Budinský potok navrhovaná činnosť sa nachádza v bezprostrednej blízkosti intravilánu dotknutej obce, cca 800 m od najbližšej obytnej zástavby;
- východne od navrhovanej lagúny sa nachádzajú podzemné zdroje pitnej vody a ich ochranné pásma;
- nie je možné vyhodnotiť úroveň vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie, najmä z hľadiska jej vplyvu na ovzdušie a z toho vyplývajúceho vplyvu na obyvateľov obce určenie hranice pachového vnímania jednotlivca;
- predpokladá sa s vytvorením množstva sekundárnych stresových faktorov: zvýšenie frekvencie dopravy, hluk, prašnosť, vibrácie zápach ako aj pre neenviromentálne riešenie - zanechanie ekologickej stopy – prevážania digestátu z jedného okresu – okres Detva, kde v bioplynovej stanici prevádzkovej navrhovateľom digestát vzniká a jeho vozením a uskladňovaním v inom okrese - okres Lučenec;
- v správe o hodnotení bol hodnotený vplyv dopravnej záťaže len jednostranne a to dovoze fugátu z bioplynovej stanice, nebola riešená a hodnotená problematika vývozu odpadu z lagúny – frekventovanosť, trasovanie cisterien, zaťaženosť komunikácií, vzhľadom na možnú aplikáciu fugátu na okolité polia len v mimovegetačnom období.

Vyjadrenie MŽP SR: Samotná petícia vznikla ako petícia proti skladu odpadu, v oznámení o vybavení petície dotknutá obec Lovinobaňa uvádza, cit.: „Vzhľadom nato, že bolo zistené že sa jedná o sklad odpadu po výrobe bioplynu.....“, čo je možné považovať za zavádzajúce tvrdenie. Aj na verejnom prerokovaní odzneli obavy zo skladovania odpadu. MŽP SR pritom už v predmetnom rozhodnutí napr. na str. 6 rozhodnutia uviedlo, cit: „....digestát, ktorý vzniká pri fermentačnom rozklade v bioplynovej stanici je podľa § 2 ods. 4 písm. b) zákona o odpadoch vedľajším produktom výroby, ktorý môže byť v zmysle § 3a zákona o hnojivách povolený na použitie do poľnohospodárskej pôdy ako sekundárny zdroj živín, tzn., že sa nejedná o manipuláciu, zhromažďovanie a nakladanie s odpadom.“. Uvedené tvrdenie má podložené stanoviskom k podnetu od Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru odpadového hospodárstva a integrovanej prevencie, kde uviedlo, že nie je príslušné vydať stanovisko k podnetu, nakoľko sa nejedná o odpad a jeho skladovanie.

Viaceré obavy uvedené v petícii vyplývajú z lokalizácie navrhovanej činnosti a vnímania, že odstupové vzdialenosti od citlivých oblastí a receptorov sú nedostatočné. Na Slovensku absentuje právna úprava regulujúca odstupové vzdialenosti od takejto navrhovanej činnosti ako aj regulujúca zápachu. Na základe skúseností, regulácií z iných rozvinutých krajín, či už v posudzovaní alebo povoľovaní takéhoto druhu činnosti možno konštatovať, že pripomienky tohto charakteru sú neopodstatnené. Ako príklad je možné uviesť napr., odstupové vzdialenosti a zákazy pre lokalizáciu takejto činnosti vo Veľkej Británii (Pozn.: zdroj uvedený v odbornom posudku), ktoré sú nasledovné:

- 250 m od najbližších citlivých receptorov,
- 200 m od obydľí,
- 500m od území Európskeho významu a miest osobitného vedeckého záujmu,
- 200m od Ramsarských území a území osobitného vedeckého záujmu,
- 50 m od studní, prameňov nevyužívaných na pitné účely,
- 250 m od studní, prameňov využívaných na pitné účely,
- 10 m od akéhokoľvek vodného toku,
- navrhovaná činnosť nesmie byť realizovaná v územiach riadenia kvality ovzdušia,

- navrhovaná činnosť nesmie byť realizovaná v ochranných pásmach vodárenských zdrojov 1. a 2. stupňa.

V Austrálii sa lokalizácia podmieňuje okrem vyššie uvedených podmienok nasledovnými odstupovými vzdialenosťami:

- 100m od brehu hlavných vodných tokov (vymenované rieky),
- 50 m od ostatných vodných tokov,
- v území kde by bola max. sezónna hladina podzemnej vody menej ako 2m pod dnom lagúny.

V Škótsku sa lokalizácia podmieňuje okrem vyššie uvedených podmienok:

- 10 m od povrchovej vody alebo drenážnych systémov cez ktoré by mohol digestát preniknúť do povrchovej vody pri úniku.

Pripomienku týkajúcu sa „neenvironmentálneho riešenia“ prevážania digestátu z jedného okresu do druhého a celkového hodnotenia vplyvov dopravy považuje MŽP SR za nie celkom relevantnú vzhľadom na zanechanie/zvýšenie „ekologickej stopy“. Nie je realizovateľné, aby sa každé hnojivo, hospodárske, alebo priemyselne vyrobené aplikovalo do pôdy v mieste, alebo čo najbližšie k miestu jeho vzniku/výroby. Prevážanie z okresu do okresu taktiež neznamená automaticky, že sa jedná o veľké vzdialenosti. Tiež si je potrebné uvedomiť, že skladovanie a použitie digestátu nie je čistým navýšením nárokov na dopravu, pretože predstavuje určitý stupeň náhrady iných hnojív, ktoré je taktiež potrebné privážať, skladovať a rozvážať pri aplikácii na pôdy. Umiestnenie lagúny na fugát v poľnohospodársky využívanej krajine v blízkosti pozemkov kde by sa mal aplikovať do pôdy skôr znižuje ekologickú stopu a to nielen vzhľadom na dopravu, ale najmä v súvislosti so znižovaním čerpania prírodných zdrojov.

Čo sa týka obáv súvisiacich so zvýšeným zápachom v dotknutom území (spôsobeným amoniakom) aj tu je nutné konštatovať, že Slovenská republika nemá prijatú špecifickú právnu úpravu na posudzovanie úrovni zápalu a nemá stanovené kritéria/prahové hodnoty, alebo cieľové hodnoty ktoré by bolo možné použiť pri hodnotení dopadov na obyvateľstvo. V súčasnosti na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky je vytvorená pracovná skupina zaoberajúca sa touto problematikou, ale zatiaľ žiadne usmernenia, regulácie nie sú k dispozícii a tak je možné pri posudzovaní vychádzať len z prístupov uplatňovaných v iných krajinách. Avšak aj tu sa prístupy odlišujú, napr. aj v stanovení prahovej hodnoty koncentrácie amoniaku alebo prípustného zaťaženia. (Pozn.: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, zriadilo v súvislosti s prípravami nového zákona o ochrane ovzdušia užšiu pracovnú skupinu, ktorá sa venuje monitorovaniu zápalu, možnostiam obmedzovania zápalu a prípravou právnej úpravy týkajúcej sa zápalu - <https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/pripravovana-regulacia-zapachu/>).

Prístupy k hodnoteniu vplyvu zápalu boli v správe o hodnotení komplexné a aj po oprave rozptylovej štúdie sa preukázalo, že vo vzdialenostiach kde sa nachádzajú citlivé receptory a oblasti sú koncentrácie amoniaku pod úrovňou viacerých prahových hodnôt (Pozn.: Prahové hodnoty určené v zmysle Smernice Komisie 2000/39/ES z 8. júna 2000, ktorou sa ustanovuje prvý zoznam smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci na vykonanie smernice rady 98/24/ES o ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s chemickými faktormi pri práci). Ani kritická úroveň – koncentrácia amoniaku v atmosfére pri prekročení ktorej sa prejavujú negatívne dopady na rastlinstvo a ekosystémy v chránených územiach nebude dosiahnutá. Podrobnejšie uvedené v kap. č. IV. tohto záverečného stanoviska.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona (kto a kedy vypracoval odborný posudok a jeho závery)

Odborný posudok k navrhovanej činnosti (ďalej len „odborný posudok“) podľa § 36 zákona vypracovala na základe určenia MŽP SR, listom č. 4604/2021-1.7/ed-48242/2021 zo dňa 07. 09. 2021, RNDr. Soňa Antalová, CSc., zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 5/97 – OPV (ďalej len „spracovateľ posudku“).

Odborný posudok bol vypracovaný na základe správy o hodnotení, stanovísk doručených k podnetu a k správe o hodnotení, doplňujúcich informácií od navrhovateľa, záznamu z verejného prerokovania, ako aj na základe vlastných poznatkov a zistení.

Odborný posudok obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. V odbornom posudku boli vyhodnotené najmä: úplnosť správy o hodnotení; stanoviská podľa § 35 zákona; úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia; použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií; návrh technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania, ak ide o vylúčenie alebo obmedzenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia; varianty riešenia navrhovanej činnosti a návrh opatrení a podmienok na prípravu, realizáciu navrhovanej činnosti a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti, ak ide o likvidáciu, sanáciu alebo rekultiváciu, vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti. V rámci odborného posudku boli na základe odbornej analýzy spracovateľa posudku identifikované najvýznamnejšie environmentálne aspekty relevantné k navrhovanej činnosti a doplnkové hodnotenie vplyvov a to na základe:

- aktualizovanej rozptylovej štúdie pre emisie amoniaku,
- vyhl'adaní a interpretácii chýbajúcich údajov a informácií v domácich zdrojoch (o podzemných a povrchových vodách, emisiách/imisiách amoniaku, kvalite ovzdušia pre súčasný stav),
- využitia kritérií a environmentálnych štandardov (limitných a prahových hodnôt, kritických úrovní, odstupových vzdialeností využívaných v povolovacích procesoch v zahraničí),
- požiadaviek na technické riešenie navrhovanej činnosti vo vzťahu k riziku v iných krajinách.

Spracovateľ posudku konštatoval, že správa o hodnotení obsahuje všetky formálne náležitosti, ktoré sú stanovené v prílohe č. 11 zákona.

Po obsahovej stránke poskytuje postačujúci zdroj informácií na posúdenie navrhovanej činnosti a predstavuje pomerne rozsiahly materiál k danej problematike, ktorý je doplnený dostatočným množstvom situácií, obrázkov a tabuliek. Zároveň spracovateľ posudku poukazuje na niektoré nedostatky správy o hodnotení, t.j. napr.:

- výskyt všeobecných textov bez konkrétnej relevancie k navrhovanej činnosti, ktoré je možné uplatniť pre ktorúkoľvek inú činnosť;
- výskyt údajov a informácií o činnostiach, ktoré nie sú predmetom posudzovania navrhovanej činnosti (napr. v kap. o vstupoch údaje o odpadoch a biomase, údaje o prevádzke BPS Detva), čo mohlo byť pre čitateľa správy o hodnotení zmätočné – čo sa preukázalo na verejnom prerokovaní;
- výskyt viacerých nejasných, resp. nedôsledných informácií a údajov, napr. v oblasti technického riešenia navrhovanej činnosti vrátane kontrolných systémov, resp. technologických opatrení zameraných na kontrolu pretečenia lagúny/sledovanie výšky hladiny fugátu a opatrení na kontrolu funkčnosti tesniaceho systému lagúny – z toho opäť vyplynuli obavy obyvateľov na verejnom prerokovaní;
- absencia jasných a jednoznačne identifikovaných údajov o vstupoch a výstupoch čo do množstva/rozsahu a druhu/charakteru a len tie ktoré sa týkajú samotnej navrhovanej činnosti;

Z pohľadu charakteristiky súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia spracovateľ posudku konštatuje, že obsah tejto kapitoly je v prevažujúcej miere štandardne naplnený, kde v niektorých podkapitolách chýbajú relevantné charakteristiky k navrhovanej činnosti (inžinierskogeologická charakteristika dotknutého, resp. hodnoteného územia, hladina podzemnej vody a jej charakteristiky, konkrétne charakteristiky tých pôd kde dôjde k záberu pôdy a pod.). Spracovateľ posudku zároveň poukazuje, že komplexné zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov je popísané neprímerane stručne bez uvedenia konkrétnych faktov/údajov podopierajúcich tvrdenia, že najvýraznejším problémom je znečistenie ovzdušia a povrchových vôd, neuvádza evidované environmentálne záťaže v obci Lovinobaňa, ani skutočnosť, že dotknuté územie je zaradené do zraniteľných oblastí podľa smernice Rady 91/676/EHS týkajúcej sa ochrany vôd pred znečistením spôsobeným dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárskych zdrojov, (ďalej len „dusičnanová smernica“) ani informáciu, čo je toho dôvodom v tomto území.

Z pohľadu vyhodnotenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie spracovateľ posudku konštatuje, že celkovo sa hodnotenie vplyvov nezaobrá štandardne jednotlivými druhmi vplyvov (priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné dlhodobé a trvalé). Nerozlišuje významnosť a veľkosť vplyvov, nestanovuje váhu vplyvov, nestanovuje kritériá hodnotenia významnosti ani nezdôvodňuje vybrané environmentálne aspekty relevantné k posudzovanej činnosti. Zároveň upozorňuje, že hodnotenie nulového variantu, ktorý je nazývaný aj ako referenčný variant je z hľadiska metodiky hodnotenia vplyvov nesprávny postup. Vplyvy navrhovanej činnosti sa majú hodnotiť vzhľadom na súčasný stav – či dochádza k zlepšeniu (pozitívny vplyv) alebo k zhoršeniu súčasného stavu, ktorý je reprezentovaný nulovým variantom. Uvedené vyhodnotenie vplyvov v správe o hodnotení spracovateľ posudku konfrontuje s vlastným vyhodnotením vplyvov pre najdôležitejšie relevantné environmentálne aspekty a to na základe vlastnej odbornej analýzy.

Z pohľadu naplnenia požiadaviek z určeného rozsahu hodnotenia spracovateľ posudku hodnotí správu o hodnotení ako v prevažujúcej miere za dostatočnú, niektoré nedostatky boli riešené v rámci vypracovania odborného posudku.

Z pohľadu úplnosti a aktuálnosti údajov spracovateľ posudku poukazuje na nedostatky, ktoré sa týkajú najmä nevyužitia všetkých zdrojov informácií o prístupoch k hodnoteniu vplyvov (kritériá, regulácie, príručky) takéhoto typu navrhovanej činnosti v zahraničí, nakoľko na Slovensku absentujú. Správnosť interpretácie údajov považuje spracovateľ posudku v prevažujúcej miere za prijateľnú až na interpretáciu založenú na nesprávnom výpočte predpokladanej imisnej situácie pre emisie amoniaku v rozptylovej štúdií. (Pozn.: Správny výpočet a interpretácia výsledkov založená na ňom je obsahom opravenej rozptylovej štúdie v prílohe odborného posudku). Spracovateľ posudku sa zároveň nestotožňuje s interpretáciou údajov týkajúcich sa významného pozitívneho vplyvu a negatívneho vplyvu, zdrojom ktorého je náhrada umelých hnojív fugátom, nakoľko v správe o hodnotení neboli uvedené žiadne údaje, ktoré by boli podkladom pre takéto hodnotenie vplyvov. Tie boli získané vyžiadanim od navrhovateľa pre potreby vypracovania odborného posudku. Aktuálnosť údajov a informácií považuje spracovateľ posudku za prijateľnú.

Z pohľadu návrhu technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania spracovateľ posudku konštatuje, že porovnanie navrhovanej technológie s požiadavkami najnovších prístupov (BAT princípov a princípov dobrej praxe) a požiadavkami platných právnych predpisov ukázalo, že návrh technického a technologického riešenia je v súlade s požiadavkami, zameranými na maximálnu redukciu výstupov a prevenciu/redukciu rizika kontaminácie zložiek životného prostredia. Spracovateľ posudku si od navrhovateľa zároveň vyžiadala zdôvodnenie výberu geomembrány z EPDM fólie a zároveň jej vlastnosti (výhody a nevýhody) porovnal s geomembránou z HDPE fólie. Uvedené spracovateľ posudku zdôvodnil skutočnosťou, že všeobecne sa v súčasnosti vo vyspelých krajinách využíva na

tesnenia dna lagún pre skladovanie vôd s obsahom rôznych chemických látok geomembrána z HDPE fólie (aj pre konštrukciu lagún na digestát), pričom v niektorých krajinách jej použitie ako geomembrány pre skladovanie digestátu predpisujú štandardy určené na výstavbu lagún. Z výsledného porovnania ako aj z pohľadu posúdenia rizika poškodenia životného prostredia (najmä podzemné a povrchové vody) spracovateľ posudku konštatuje, že HDPE fólia z viacerých oblastí je vhodnejšia na použitie ako EPDM fólia, preto navrhuje technické riešenie s použitím HDPE fólie.

Z pohľadu návrhu opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie spracovateľ posudku uvádza, že v prevažujúcej väčšine vychádzajú z povinnosti plniť požiadavky osobitných právnych predpisov. Nie sú tu uvedené opatrenia ktoré sú súčasťou návrhu technického riešenia ani ich zhodnotenie z hľadiska ich vhodnosti resp. účinnosti eliminovať alebo zmierniť riziko.

Predpokladané negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie, ktoré boli identifikované v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona je možné odstrániť alebo eliminovať realizáciou opatrení a podmienok, ktoré sú uvedené v správe o hodnotení a najmä v odbornom posudku, a ktoré spracovateľ posudku odporúča premietnuť aj tohto do záverečného stanoviska. Identifikované negatívne vplyvy navrhovanej činnosti po ich zmiernení navrhovanými opatreniami nepredstavujú dopady, ktoré by predstavovali presiahnutie alebo nedodržanie environmentálnych štandardov relevantných pre jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva a je možné ich považovať za tolerovateľné aj vzhľadom na očakávané prínosy.

Za podmienky zapracovania navrhovaných opatrení považuje spracovateľ posudku realizáciu navrhovanej činnosti za prijateľnú a je možné odporučiť jej realizáciu.

Odporúčania a závery z odborného posudku boli použité ako podklad pri spracovaní tohto záverečného stanoviska - VI.3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a ukončenie navrhovanej činnosti. Odborný posudok bol na MŽP SR doručený dňa 24. 11. 2021.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VTÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územie boli na základe predložených podkladových materiálov a vyjadrení zainteresovaných strán komplexne zdokumentované a vyhodnotené.

Predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli hodnotené z viacerých hľadísk: priame, nepriame, synergické, kumulatívne, pozitívne a negatívne vplyvy. V tomto rozsahu boli hodnotené vplyvy na obyvateľstvo, vplyvy na prírodné prostredie, vplyvy na krajinu, vplyvy na urbánny komplex a na využívanie zeme.

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov nasledovne:

Vplyvy na obyvateľstvo a hodnotenie zdravotných rizík

Vplyvy na zdravie môžu vzhľadom na výstupy navrhovanej činnosti súvisieť predovšetkým so znečistením ovzdušia a generovaným hlukom.

Bol identifikovaný nepriamy negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva spôsobený príspevkom k znečisteniu ovzdušia znečisťujúcimi látkami emitovanými z dopravy (TZL, NO_x, CO, VOC) a skladovania fugátu (NH₃) a to cestou inhalácie.

Veľkosť vplyvu emisií z dopravy možno hodnotiť ako malú pretože limitné hodnoty (ďalej len „LH“) stanovené na ochranu ľudského zdravia nebudú ani po príspevku k znečisteniu ovzdušia z navrhovanej činnosti dosiahnuté ani po kumulácii so súčasným stavom znečistenia

ovzdušia v dotknutom území. Preto emisie z dopravy súvisiacej s navrhovanou činnosťou je možné považovať za nevýznamné, pretože prakticky nezmenia súčasnú imisnú situáciu.

Najväčším príspevkom k znečisteniu ovzdušia tak budú emisie amoniaku zo skladovania fugátu, ktoré predstavuje najväčšie emisie z plošného zdroja. Celkové emisie amoniaku v súčasnosti sú odrazom chodu emisií zo živočíšnej výroby a poľnohospodársky využívaných pôd. Modelovanie imisnej situácie preukázalo, že vo vzdialenostiach kde sa nachádzajú citlivé receptory a obytné oblasti sú koncentrácie amoniaku pod úrovňou viacerých prahových hodnôt pre hodnotenie zápachu používaných v zahraničí (tie sa pohybujú na úrovni od 0,0266 po 39,6 mg/m³). Vzhľadom na priaznivý rozptyl emisií amoniaku, modelové výpočty v predloženej rozptylovej štúdií preukázali, že v území kde sa nachádzajú obydliá a citlivé oblasti budú ročné koncentrácie amoniaku na úrovni od 1,2 – 1,9 µg/m³ a krátkodobé koncentrácie amoniaku v ovzduší v rozmedzí 15 – 40 µg/m³ (v jednotlivých referenčných bodoch s výnimkou referenčného bodu č. 1, ktorý bol situovaný v blízkosti hranice areálu navrhovanej činnosti mimo obytnej zástavby, kde bola koncentrácia amoniaku na úrovni 146 resp. 143 µg/m³). Všetky tieto koncentrácie sú pod hodnotami aj tých najnižších prahových hodnôt stanovených v iných krajinách (najnižšia prahová hodnota = 1 810 µg/m³) (Pozn.: V prípade amoniaku nie je na Slovensku stanovená LH na ochranu zdravia, avšak v zahraničí úrady na ochranu životného prostredia stanovili koncentrácie, pri ktorých nie je pozorovaný negatívny dopad na zdravie – tzv. referenčné koncentrácie – podrobnejšie vysvetlené v odbornom posudku vrátane uvedenia zdrojov). Vplyv na kvalitu života dotknutého obyvateľstva spôsobený zápachajúcou látkou amoniak ako výstupu z navrhovanej činnosti možno hodnotiť na základe uvedených prístupov k hodnoteniu v zahraničí za malý a vzhľadom na súčasný stav, ktorý charakterizuje poľnohospodárska činnosť v dotknutom území za málo významný aj vzhľadom na opatrenia navrhnuté v technickom riešení navrhovanej činnosti. Kumulatívny efekt tiež nemožno považovať za významný, pretože navrhovaná činnosť vytvára potenciál náhrady súčasne používaných hnojív, ktoré sú v súčasnosti tak isto zdrojom emisií amoniaku.

Vplyv hluku na dotknuté obyvateľstvo spôsobený dopravou súvisiacou s navrhovanou činnosťou, ktorého vyhodnotenie je uvedené v predloženej akustickej štúdií a správe o hodnotení nebol modelovými výpočtami preukázaný ani v kumulácii príspevku navrhovanej činnosti a predpokladaného stavu po realizácii navrhovanej činnosti. Pri hodnotení príspevku posudzovanej navrhovanej činnosti bude percentuálny nárast nákladnej dopravy najvyšší na cestnom úseku 94110 (cesta III/2664) a to o +3,2% v porovnaní so súčasným stavom (priemere 4 prejazdy nákladných vozidiel – cisterien denne do/z plánovaného miesta umiestnenia lagúny v dotknutej obci). Na ceste I/16 bude príspevok posudzovanej činnosti prakticky zanedbateľný a to na úrovni 0,14 – 0,15 % jestvujúceho stavu. Vypočítaný nárast dopravného zaťaženia je na všetkých cestných úsekoch málo významný.

Úroveň hladín hluku z dopravy bola v dotknutom území zistená reálnym meraním pred fasádou rodinného domu na Železničnej ulici č. 367/12. Namerané a posudzované hodnoty na zvolenom meracom mieste nepreukazujú prekročenie najvyšších prípustných hodnôt podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v žiadnom referenčnom intervale a príspevok hluku na exponovaných fasádach domov na Železničnej ulici bude nepostrehnuteľný.

V rámci prevádzky navrhovanej činnosti nepribudnú žiadne technologické zariadenia. Závažnosť hlukom pochádzajúcim zo samotnej navrhovanej činnosti je tým pádom zanedbateľná.

Významným preventívnym opatrením eliminujúcim negatívny dopad navrhovanej činnosti na obyvateľstvo je dodržanie odstupových vzdialeností určených s cieľom eliminovať riziká negatívnych kumulatívnych a synergických dopadov na zdravie obyvateľstva, tie sú v niektorých krajinách definované nasledovne:

- 200 m od obydľí alebo budov využívaných verejnosťou (Veľká Británia),
- 250m od citlivých receptorov (napr. rekreačné oblasti).

V týchto vzdialenostiach sa nenachádzajú ani obytné domy ani citlivé oblasti, najbližšia obytná zóna sa nachádza cca 950 m severným smerom a rekreačná chatová oblasť pri vodnej nádrži Ružiná sa nachádza vo vzdialenosti cca 850 m.

Na základe uvedeného je možné negatívny dopad hluku na zdravie dotknutého obyvateľstva po zohľadnení výstupov z navrhovanej činnosti a lokalizácie v dostatočnej vzdialenosti od obydľí a citlivých oblastí hodnotiť ako málo významný.

Vzhľadom na technické, technologické a bezpečnostné parametre (vrátane návrhu technického riešenia v odbornom posudku), ako aj prevádzkových podmienok v stave štandardnej prevádzky, možno konštatovať, že v rámci navrhovanej činnosti budú v maximálnej miere eliminované riziká vzniku prevádzkových nehôd, havárií, mimoriadnych udalostí s možnými nepriaznivými vplyvmi na zdravie človeka a okolité životné prostredie.

Z prevádzky navrhovanej činnosti nebudú vznikať odpadové látky takého charakteru a zloženia, aby predstavovali zdravotné riziká pre okolité obyvateľstvo či zamestnancov prevádzky. Zároveň sa v priestoroch navrhovanej činnosti nebude nakladať s vybranými látkami a prípravkami spadajúcimi pod pôsobnosť zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvom navrhovanej činnosti na horninové prostredie budú výkopové práce súvisiace s objektom lagúny. Vykopaná zemina bude použitá na úpravu terénu v okolí výstavby, resp. v príľahlom okolitom teréne. Potenciálne možný negatívny vplyv navrhovanej činnosti na horninové prostredie predstavuje havarijný únik kvapalných ropných látok do horninového prostredia a to ako v etape výstavby tak aj prevádzky navrhovanej činnosti. Takémuto stavu je možné predísť prijatím vhodných technických a organizačných opatrení. Za štandardných okolností nebude mať navrhovaná činnosť žiadny negatívny vplyv na horninové prostredie, resp. miera tohto rizika je a bude na úrovni bežného rizika spojeného s antropogénnymi činnosťami. Navrhovaná činnosť je naprojektovaná a bude realizovaná tak, aby v maximálnej možnej a známej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Prípadné úniky z objektu lagúny do horninového prostredia budú monitorované a včas detekovateľné monitorovacím systémom.

V tesnej blízkosti riešeného územia nie je evidovaný žiadny dobývací priestor, chránené ložiskové územie ani ložiská nevyhradených nerastov. Zároveň areál navrhovanej činnosti nie je v prekryve so žiadnou identifikovanou environmentálnou záťažou. Bez vplyvu.

Navrhovaná činnosť nevyžaduje realizáciu takých technických prvkov, ktoré by významne menili geomorfologické pomery daného územia. Bez vplyvu.

Realizáciou navrhovanej činnosti nebude ovplyvnený výskyt geodynamických javov ani v širšom okolí dotknutého územia.

Vplyvy na klimatické pomery

Počas výstavby dôjde k časovo obmedzenému lokálne zvýšenému obsahu prachových častí v ovzduší počas terénnych úprav a prác vplyvom sekundárnej prašnosti z výstavby v blízkom kontaktnom okolí priestoru okamžitej realizácie výstavby a imisnej záťaži z mobilnej dopravy a stavebnej techniky viazanej na výstavbu. Tieto vplyvy budú časovo obmedzené na obdobie počas výstavby, ich intenzita nebude mať žiaden vplyv na zmenu klimatických pomerov

územia. Vzhľadom k tomu, že sa jedná iba o krátkodobý vplyv, vplyvy na miestnu klímu počas výstavby sú hodnotené ako malo významné.

Počas prevádzky navrhovaná činnosť svojimi výstupmi priamo neovplyvňuje koncentráciu skleníkových plynov v atmosfére, ale nepriamy pozitívny vplyv bol identifikovaný celkovo pre všetky postupy anaeróbnej digescie kedy sa znižujú emisie skleníkových plynov cca o 24% a v prípade skladovania digestátu v hermeticky uzatvorenom priestore až na úrovni poklesu o 37%. Nepriamy pozitívny vplyv súvisí aj so znížením spotreby umelých hnojív pri výrobe a doprave ktorých sa do atmosféry uvoľňujú skleníkové plyny.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude svojou činnosťou zásadne prispievať k zhoršeniu klimatických podmienok a významne ovplyvňovať klimatické zmeny.

Vplyvy na ovzdušie

Znečisťovanie ovzdušia bude spôsobené emisiami z dopravy (TZL, NO_x, CO, VOC) a skladovania fugátu (NH₃). Na základe výsledkov rozptylovej štúdie bude najvýznamnejšou znečisťujúcou látkou amoniak. Max. krátkodobé koncentrácie amoniaku v blízkosti lagúny (súčasný stav + príspevok navrhovanej činnosti) boli vypočítané na úrovni 146 µg/m³ pri konzervatívnom prístupe výpočtu (prekrytie lagúny zníži emisie len o 60%), max. ročné koncentrácie budú na úrovni 6 µg/m³.

V referenčných bodoch pre najbližšie obydlia boli krátkodobé koncentrácie rádovo nižšie a pohybovali sa v rozmedzí od cca 12 - cca 40 µg/m³, ročné koncentrácie v rozmedzí 1,2 – 2 µg/m³. V citlivých oblastiach a pri obydliach sa predpokladajú koncentrácie amoniaku na úrovni tzv. požad'ových koncentrácií pre poľnohospodársky využívané územie.

Prevládajúci smer prúdenia vetrov je vzhľadom na obytné zóny dotknutej obce priaznivý pretože rozptyľuje emisie v smere severozápad – juhovýchod mimo zastavané územie dotknutej obce. Hodnotenie veľkosti tohto negatívneho vplyvu na ovzdušie bolo vykonané na základe porovnania limitných hodnôt/koefficient S s vypočítanými koncentraciami znečisťujúcich látok a v kumulácii s odhadovaným existujúcim znečistením ovzdušia.

Zraniteľnosť ovzdušia v tejto oblasti je nízka, dotknuté územie nie je zaradené do oblastí riadenia kvality ovzdušia a v zóne Banskobystrický kraj nebolo namerané v posledných rokoch nadlimitné znečistenie ovzdušia okrem r. 2020, kedy bolo zaznamenané na meracej stanici Jelšava prekročenie povoleného počtu presiahnutia krátkodobej 24 hod. limitnej hodnoty pre tuhé častice PM₁₀. Vyššiu zraniteľnosť ovzdušia možno priradiť znečisťovaniu ovzdušia amoniakom, pretože súčasná poľnohospodárska výroba v dotknutom území je zdrojom emisií amoniaku aj v súčasnosti. Kumulatívny dopad však nemožno jednoznačne očakávať, pretože skladovanie a používanie fugátu vytvára potenciál úplnej náhrady v súčasnosti používaných umelých hnojív, ktoré sú aj v súčasnosti významným zdrojom emisií amoniaku.

Odhadnúť koncentrácie amoniaku pre súčasný stav je spojené s veľkou mierou neurčitosti, pretože v súčasnosti sa na Slovensku meria iba požad'ová koncentrácia na jednej meracej stanici Starina, modelové výpočty sa pre amoniak taktiež nevykonávajú. Požad'ová koncentrácia amoniaku na meracej stanici Starina za ostatné roky bola na úrovni cca 1 - 1,5 µg/m³ a cca 0,7 µg/m³ pre amónne ióny v ovzduší; v poľnohospodársky využívanej krajine sa odhaduje koncentrácia amoniaku na min. dvojnásobok požad'ovej hodnoty a viac.

Na základe uvedeného možno očakávať stredne významný negatívny vplyv pre emisie amoniaku pochádzajúce z plošného zdroja (z lagúny na skladovanie fugátu) a preto bude potrebné realizovať všetky dostupné opatrenia na obmedzenie vzniku zápachu. Najúčinnější opatrenie je súčasťou technického riešenia ktoré navrhuje tesné prekrytie lagúny, ktoré redukuje emisie pri skladovaní digestátu o 60 – 80%. Tento vplyv bude lokálny a sústredený len na najbližšie okolie lagúny.

Vplyv na ovzdušie možno zhodnotiť ako málo významný aj v prípade pre znečisťujúce látky pochádzajúce z líniového zdroja, t.j. z dopravy, pretože príspevky k súčasnému stavu sú veľmi nízke až zanedbateľné a ani po kumulácii so súčasným stavom znečistenia ovzdušia sa nepredpokladá prekročenie limitných hodnôt.

Vplyvy na vodné pomery

Podzemné vody

K znečisteniu podzemných vôd by mohlo dôjsť v prípade výskytu neštandardných stavov prevádzky alebo havárií vrátane výstavby. Všeobecne, zraniteľnosť podzemných vôd voči kontaminácii je daná najmä jej výskytom v blízkosti lagúny, čím vzniká potenciál na znečisťovanie vody v prípade únikov cez tesniaci systém. Blízkosť podzemnej vody k prvkom stavby tiež vytvára potenciál na narušenie integrity lagúny v prípade dosahu/kontaktu stavby s hladinou podzemnej vody. Zraniteľnosť podzemných vôd v tejto oblasti možno hodnotiť ako vysokú vzhľadom na jej odhadovaný výskyt pomerne nízko pod terénom. Hladina podzemnej vody v širšom okolí dotknutého územia bola podľa viacerých prác zistená v úrovni 3,5 m p.t. až 9,8 m p.t., má charakter napätý, s výtláčnou výškou až 2,5 m, v areáli Lovinitu 1 m p.t.. V okolí Krivánskeho potoka a jeho prítokov sú sedimenty náplavov trvalo zvodnené s hladinou podzemnej vody v hĺbke do 2 až 4 m, pri vyšších vodných stavoch sa vyskytujú zamokrené miesta, zamokrené územia sa vyskytujú aj v susedstve lokality v prírodnej rezervácii Ružinské jelšiny.

Zraniteľnosť podzemnej vody vzhľadom na súčasný stav kontaminácie je vysoká. V okrese Lučenec v podzemných vodách objektov základného monitorovania vystupuje do popredia problematika nepriaznivých oxidačno-redukčných podmienok, na čo poukazuje prekračovanie prípustných koncentrácií celkového železa, dvojmocného železa, mangánu a čpavku. Charakter využitia krajiny (poľnohospodársky využívané územia) sa premieta do zvýšených obsahov oxidovaných a redukovaných foriem dusíka v podzemných vodách, z nich sa na prekročení najviac podieľali čpavok (NH_4OH) (60-krát), dusičnany (NO_3) – (56-krát) a dusitany (NO_2) – (1-krát). Zraniteľnosť podzemnej vody vzhľadom na jej využitie (nevyužíva sa na pitné účely) je nízka.

Opatrenia navrhnuté v odbornom posudku, ktoré sú premietnuté aj v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska významne eliminujú negatívny dopad na podzemné vody úmerne riziku a to v súlade s požiadavkami na lokalizáciu a požiadavky BAT/postupy dobrej praxe stanovené a uplatňované v povoľovacom procese v rozvinutých krajinách s dlhoročnými skúsenosťami v problematike bioplynových staníc a skladovania digestátu.

Požiadavka neumiestňovať stavbu v lokalite kde max. hladina podzemnej vody je menej ako 2 m p. t. predstavuje najúčinnější preventívne opatrenie a ktorá musí byť splnená. Riziku znečistenia podzemných vôd priesakmi sa zabráni splnením nadštandardnej požiadavky na tesnenie dna a stien lagúny (dvojitá geomembrána s kontrolným systémom priesakov).

Ďalšou požiadavkou/preventívnym opatrením je určenie odstupových vzdialeností, resp. zákazov lokalizácie, konkrétne:

- zákaz v ochranných pásmach vodných zdrojov 1. a 2. stupňa – splnené,
- 50 m od studní, prameňov alebo vrtov ktoré sú zdrojom vody na pitné účely/pre ľudskú spotrebu – splnené,
- 250 m od akéhokoľvek miesta odberu vody – splnené.

Negatívne vplyvy na podzemné vody po zohľadnení ich zraniteľnosti v dotknutom území možno hodnotiť ako veľmi významné vzhľadom na riziko kontaminácie v prípade neštandardnej prevádzky. Po zohľadnení opatrení navrhnutých v technickom riešení možno hodnotiť ako málo významné, pretože navrhnuté opatrenia zodpovedajú požiadavkám riadenia najvyššej kategórie rizika.

Pozitívnym vplyvom na podzemné vody bude vytvorenie podmienok na náhradu umelých hnojív, ktoré už v súčasnosti spôsobujú znečisťovanie podzemnej vody rôznymi formami dusíka, najmä amoniakálneho.

Povrchové vody

Navrhovaná činnosť bude situovaná v aluviálnej nive takmer na sútoku Žarnovského, Budínskeho a Ladzanského potoka, na pravom brehu Žarnovského potoka. Zraniteľnosť povrchovej vody vzhľadom na jej výskyt v dotknutom území ako aj vzhľadom na jej súčasný stav kontaminácie povrchovej vody (územie dotknutej obce je v zmysle dusičnanovej smernice zaradené do zraniteľných oblastí pre zraniteľnosť povrchovej vody) možno hodnotiť ako vysokú. Je potrebné uviesť, že do zraniteľných oblastí je na Slovensku zaradených viac ako 2/3 (64%) poľnohospodárskych pôd.

Významným preventívnym opatrením uplatňovaným na elimináciu rizika významného negatívneho dopadu na povrchové vody pre takúto činnosť v rozvinutých krajinách (Škótsko, Wales, Austrália) je dodržanie odstupových vzdialeností, resp. zákazy lokalizácie takéhoto druhu činnosti:

- 10 m od brehu akékoľvek vodného toku,
- 10 m od drenážnych systémov cez ktoré by mohol digestát preniknúť do povrchovej vody pri úniku,
- 100 m od brehu hlavných riek, alebo 50m od brehu iných tokov.

Negatívne vplyvy na povrchové vody po zohľadnení ich zraniteľnosti v dotknutom území možno hodnotiť ako veľmi významné avšak len v prípade havarijných stavov; za štandardnej prevádzky po zohľadnení opatrení navrhnutých v technickom riešení možno hodnotiť ako málo významné.

Pozitívnym vplyvom na povrchové vody bude vytvorenie podmienok na náhradu umelých hnojív, ktoré už v súčasnosti spôsobujú znečisťovanie povrchovej vody najmä amónnymi iónmi (dôvod zaradenia dotknutej obce do zraniteľných území podľa dusičnanovej smernice) a podmienok pre správnu aplikáciu organického hnojiva.

Za rok sa predpokladá náhrada 92 t umelých priemyselných hnojív (NPK minerálne hnojivo a liadok), za cca 30 ročnú životnosť lagúny to predstavuje takmer vylúčenie používania 2 760 ton umelých hnojív v dotknutom území.

Vplyvy na pôdu

Najväčším negatívnym vplyvom na pôdy je priamy vplyv súvisiaci s trvalým záberom poľnohospodárskej pôdy o rozlohe cca 0,43 ha. Jedná sa o pôdy ktoré nie sú chránené podľa zákona č. 220/2004 Z.z. ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V riešenom území sa nachádzajú kambizeme piesočnatohlinité, silne skeletovité plytké, s kyslou pôdnou reakciou (v katastri dotknutej obce sa pH pôd pohybuje okolo 5,7) a podľa príslušnosti do bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) sú zaradené do kategórie nízkej kvality pôdy – stupeň kvality 8.

Nepriamym pozitívnym vplyvom navrhovanej činnosti na pôdy bude skutočnosť, že sa vytvára v lokalite potenciál na náhradu minerálnych/umelých hnojív environmentálne prijateľnejším organickým/organicko-minerálnym hnojivom, presnejšie sekundárnym zdrojom živín a vytvárajú sa podmienky na to, aby bolo toto hnojivo aplikované v správnom čase/za určitých podmienok, ktoré definujú osobitné právne predpisy. Pozitívnym vplyvom bude aj potlačanie kyslosti okolitých pôd (fugát má alkalickú reakciu), čo aj z pohľadu trendu vzostupu acidifikácie pôd v na Slovensku je možné považovať za prínos. Vývoj hodnoty pH pôdy indikuje pozvoľný trend acidifikácie poľnohospodárskej pôdy na celom území Slovenska, kde

v súčasnosti už takmer štvrtina poľnohospodárskej pôdy má hodnotu pH pod 5,5. Je zaznamenaný pokračujúci trend v pozvoľnej acidifikácii, pričom dochádza k preskupeniu podielu slabo kyslých pôd do kategórie kyslých. Z pohľadu dynamiky acidifikačných procesov, možno za mierne pozitívum považovať aj znižovanie dávok používaných priemyselných hnojív, ktoré prv pozitívne vplývali na alkalické pôdy svojim okysľujúcim vplyvom v súčasnosti je to nežiadúci efekt.

Z poznania intenzity a štruktúry hnojenia na území Slovenska, vývoja parametrov pôdneho chemizmu, ako aj dosahovaných úrod sú navrhované viaceré celoštátne opatrenia, medzi ktoré je zaradené aj opatrenie: „*Maximálne využívať všetky sekundárne zdroje živín, zamedziť plytvanie s pozberovými zvyškami a zvýšiť ochranu pôdnej organickej hmoty*“. Navrhovaná činnosť je v súlade s týmto opatrením.

Na základe uvedeného významnosť negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na pôdy na základe veľkosti vplyvu a zraniteľnosti tohto aspektu v dotknutom území možno hodnotiť ako malú. Pozitívny dopad na pôdy súvisiaci so vznikom potenciálu pre náhradu umelých hnojív organickým hnojivom a s efektom znižovania kyslosti pôd možno považovať za stredne významný.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Posudzovaná plocha (riešené územie) nie je z fytoecologického, botanického ani zoologického hľadiska žiadnou významnou, resp. hodnotnou lokalitou. Záujmové územie je v súčasnosti využívané na poľnohospodárske účely (rastlinná a živočíšna výroba). Časť pozemkov, na ktorých je lagúna plánovaná je zastavaná nevyužívanými budovami. Vzhľadom na okolité pozemky, na ktorých prebieha intenzívna poľnohospodárska činnosť je fauna a flóra v dotknutom území charakteristická a viazaná na obrábané polia a poľnohospodárske plochy, či biotopy spoločenstiev osídľujúcich okraje ľudských sídiel, tzv. synantrópne biotopy segetálnej a ruderalnej vegetácie, resp. vzhľadom na relatívnu blízkosť vodných útvarov (koryto Krivánskeho potoka a Budinského potoka a vodná nádrž Ružiná) aj fauna a flóra naviazaná na vodné prostredie.

Pri realizácii navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú negatívne vplyvy ani v dôsledku potenciálneho zvýšenia hluku či vibrácii v danej lokalite. Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada čiastočný výrub drevín a odstránenie vegetácie vyskytujúcej sa v dotknutom území. Vybudovaním lagúny sa neprerušia prirodzené migračné cesty živočíchov, keďže ide o územie, na ktorom sa už dlhodobo vykonáva poľnohospodárska činnosť.

Počas prevádzky za potenciálny negatívny vplyv možno považovať možnosť vpadnutia živočícha a jeho úhynu v samotnej lagúne. Tento vplyv bude v maximálnej možnej miere eliminovaný prekrývaním lagúny ochrannou fóliou, ktorá je primárne určená pre zámedzie šírenia zápachu do okolitého prostredia. Priestor lagúny bude teda mimo prečerpávania prekrytý, ani toto prekrytie však nie je možné považovať za nepreniknuteľnú bariéru pre faunu a toto riziko preto pri obdobných stavbách nie je možné úplne eliminovať.

V riešenom území neboli identifikované biotopy európskeho ani národného významu a nenachádzajú sa tu žiadne chránené stromy, chránené, vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Vzhľadom na uvedené možno navrhovanú činnosť z hľadiska vplyvov na faunu, flóru a biotopy považovať za nevýznamnú.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Vzhľadom na skutočnosť, že v riešenom sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné alebo maloplošné chránené územia národnej sústavy chránených území, ani chránené územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a ani územia, ktoré sú zaradené do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach, nepredpokladá sa priamy vplyv na tieto územia.

Najbližším územím ochrany v 5. stupni ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny je prírodná rezervácia Ružínske jelšiny. Jedná sa o maloplošné chránené územie, ktoré predstavuje ukážku prirodzených biocenóz v Revúckej vrchovine, komplex zamokrených lúk a rôznych vývojových štádií jelšového lesa slatinného charakteru s prechodom k mezofilnej dúbave. Juhovýchodný okraj prírodnej rezervácie je v tesnom susedstve s areálom navrhovanej činnosti. Navrhovaná činnosť nepredstavuje žiadnu zo zakázaných činností pre 5. stupeň ochrany podľa §16 ods.1 zákona o ochrane prírody a krajiny a nie je predpoklad, že zmení súčasné vodné podmienky biotopov a druhov závislých na vode, pretože neodčerpáva vodu, nevypúšťa žiadne odpadové vody, nezmení hydrologické a hydrogeologické podmienky v okolí a teda nie je predpoklad, že navrhovaná činnosť zmení súčasné podmienky močiarnych a rašelinných ekosystémov.

Nepriame vplyvy by mohli súvisieť so znečisťovaním ovzdušia - s expozíciou chránených území emisiám znečisťujúcich látok. Na posúdenie takéhoto dopadu boli pre niektoré znečisťujúce látky stanovené sekundárne LH alebo kritické úrovne znečistenia ovzdušia. Na Slovensku sú stanovené len pre emisie NO_x a SO₂, v niektorých zahraničných štúdiách aj pre iné látky vrátane amoniaku. Na základe výsledkov rozptylovej štúdie možno nepriame vplyvy súvisiace s emisiami z navrhovanej činnosti hodnotiť ako malé a málo významné. Ani kritická úroveň – koncentrácia amoniaku v atmosfére, pri prekročení ktorej sa prejavia negatívne dopady na rastlinstvo a ekosystémy v chránených územiach nebude dosiahnutá a to ani v referenčnom bode s max. koncentráciou, t.j. priamo na území plošného zdroja /lagúny.

Pri posudzovaní vplyvov na chránené územia sa využívajú aj porovnania s odporučenými odstupovými vzdialenosťami, ktoré sú kritériom pri posudzovaní rizík a kumulatívnych a synergických dopadov navrhovanej činnosti. Tieto odstupové vzdialenosti sú významným preventívnym opatrením, určujú ich úrady pre ochranu životného prostredia (napr. v Škótsku, Walese) a väčšinou platia pre skladovanie digestátu v rámci celej bioplynovej stanice (kde je namieste predpokladať významnejšie výstupy a vplyvy) a jedná sa teda o konzervatívny prístup k hodnoteniu vplyvov. Konkrétne, takéto zariadenia by sa nemali budovať bližšie ako:

- 500 m od území európskeho významu,
- 50 m od výskytu lokálnych chránených území.

Tieto odstupové vzdialenosti možno považovať za splnené. Celkovo, vplyvy navrhovanej činnosti na chránené územia možno hodnotiť ako nevýznamné pre územia Natura 2000 a pre lokálne chránené územie za málo významné.

Pozitívny dopad malého rozsahu možno predpokladať v súvislosti s vytváraním potenciálu náhrady umelých hnojív organickými, čo by mohlo ich acidifikačný účinok zmierniť rovnako ako prienik živín, najmä dusíka do podzemných a povrchových vôd.

Územie, na ktorom sa má realizovať navrhovaná činnosť nie je v prekryve so žiadnou vodohospodársky chránenou oblasťou a nenachádzajú sa tu žiadne zdroje vody využívané pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, resp. ich ochranné pásma. Riešené územie navrhovanej činnosti sa zároveň neprekrýva so žiadnym ochranným pásmom prírodného liečivého zdroja podzemných minerálnych alebo stolových vôd ani s pásmom hygienickej ochrany povrchových vôd. V hodnotenom území ani v jeho blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne pramene ani pramenné oblasti. Bez vplyvu.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Navrhovaná činnosť bude umiestňovaná na pozemkoch funkčne definovaných podľa platného územného plánu dotknutej obce ako „lokalita C4 – plochy zariadení poľnohospodárskej výroby“. Vzhľadom na polohu situovania navrhovanej činnosti, jej funkčné riešenie, mieru stavebných zásahov v území a spôsob ich organizácie v rámci riešeného územia

je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť neúmerne nezaťaží dotknuté územie a nebude mať negatívny vplyv na využívanie okolitých pozemkov.

Z pohľadu scenérie krajiny je možné očakávať zmenu stavu, kedy do krajiny bude začlenený objekt lagúny, ktorý čiastočne pozmení súčasnú scenériu dotknutého územia. Dôjde k odstráneniu starých nevyužívaných budov, čím sa z niektorých pohľadov zmení usporiadanie krajinnnej scenérie. Objekt lagúny bude nadväzovať na susediaci areál farmy. Zároveň výška nepresiahne výšku existujúcich budov, čím nedôjde k zmene krajinného obrazu. Jedná sa o vplyv trvalý, pozitívny s lokálnym charakterom.

Celkovo v širších územných súvislostiach nie je predpoklad, že realizácia navrhovanej činnosti bude mať významný negatívny vplyv na zmenu štruktúry krajiny, jej využívania a zmenu krajinného obrazu.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Riešené územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadneho prvku územného systému ekologickej stability a predpokladá sa, že nebude mať vplyv na žiadny z prvkov, ktoré sú situované alebo zasahujú do k.ú. dotknutej obce. V blízkosti navrhovanej činnosti sa nachádzajú prvky územného systému ekologickej stability, t.j. hydrické biokoridory vodných tokov – Krivánsky potok a Budinský potok, ktoré sú v zmysle § 2 ods. 2 písm. g) zákona o ochrane prírody a krajiny definované ako mokrad'. Počas výstavby, ani počas prevádzky navrhovanej činnosti sa však nijakým spôsobom do týchto lokalít nezasiahne. Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá zmena, zníženie alebo negatívny vplyv na ekostabilizačné funkcie týchto prvkov.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Realizácia navrhovanej činnosti neovplyvní štruktúru samotného dotknutého sídelného útvaru, ani jeho architektúru. Realizáciou navrhovanej činnosti sa nezmení súčasný spôsob využívania predmetného územia, nakoľko toto je naviazané na susediaci areál farmy a činnosti s ním spojené. Navrhovaná činnosť, vzhľadom na svoj charakter nepredstavuje takú činnosť, ktorá by mala vplyv na urbánny komplex a využitie zeme.

Vplyvy na priemyselnú výrobu

Posudzovaná navrhovaná činnosť nebude mať žiadne negatívne vplyvy na priemyselnú výrobu dotknutého územia, v hodnotenom území nekoliduje so žiadnym priemyselným areálom ani jeho výrobou.

Vplyvy na poľnohospodársku výrobu a lesné hospodárstvo

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v blízkosti areálu farmy. Umiestnením lagúny v predmetnom území dôjde k záberu poľnohospodárskych pozemkov evidované v katastri nehnuteľností ako orná pôda, ktoré budú takýmto spôsobom trvalo zabraté. Ide o vplyv negatívny, trvalý.

Nepriamym pozitívnym vplyvom navrhovanej činnosti bude skutočnosť, že sa vytvára v lokalite potenciál na náhradu minerálnych/umelých hnojív používaných v poľnohospodárstve environmentálne prijateľnejším organickým/organicko-minerálnym hnojivom resp. sekundárnym zdrojom živín a vytvoria sa podmienky na to, aby bolo toto hnojivo aplikované v správnom čase/za určitých podmienok, ktoré definujú osobitné právne predpisy.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k záberu lesných pozemkov.

Vplyvy na dopravu

Vplyv na dopravu sa z lokálneho hľadiska bude prejavovať navýšením intenzity nákladnej dopravy na prístupovej cestnej komunikácii k priestoru umiestnenia lagúny. Pri hodnotení príspevku posudzovanej činnosti bude percentuálny nárast nákladnej dopravy najvyšší na cestnom úseku 94110 (cesta III/2664) a to o +3,2% v porovnaní so súčasným stavom. Na ceste I/16 bude príspevok posudzovanej činnosti prakticky zanedbateľný a to na úrovni 0,14 – 0,15 % jestvujúceho stavu. Vypočítaný nárast dopravného zaťaženia je na všetkých cestných úsekoch len málo významný a realizačný a nulový variant nebudú zásadným spôsobom odlišné z hľadiska dopravného zaťaženia a teda aj vplyvy dopravy na obyvateľstvo budú prakticky rovnaké ako v súčasnosti.

Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch

Vo vlastnom riešenom území sa nenachádzajú žiadne plochy služieb, rekreácie a záujmové objekty a priestory cestovného a turistického ruchu.

V blízkom okolí navrhovanej činnosti sa nachádza vodná nádrž Ružiná, ktorá je v zmysle územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v platnom znení považovaná za ťažiskové miesto v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja pre rozvoj prioritnej formy turizmu (letný cestovný ruch pri vodných nádržiach). Výsledky rozptylovej aj akustickej štúdie potvrdili, že vplyvy navrhovanej činnosti na predmetnú vodnú nádrž z pohľadu rekreácie možno hodnotiť ako nevýznamné (zanedbateľný hluk z dopravy a z prevádzky navrhovanej činnosti, zanedbateľný zápach hlboko pod úrovňou LH). Z uvedeného vyplýva, že areál navrhovanej činnosti sa nachádza v dostatočnej odstupovej vzdialenosti od predmetnej vodnej nádrže.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Na území dotknutom realizáciou navrhovanej činnosti sa nenachádzajú objekty zapísané v Štátnom zozname pamiatok. Bez vplyvu.

Vplyvy na archeologické náleziská

V hodnotenom území neboli zistené žiadne archeologické náleziská. Bez vplyvu.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území realizovanej navrhovanej činnosti sa nenachádzajú paleontologické náleziská a významné geologické lokality. Bez vplyvu.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície)

Nepredpokladá sa priamy vplyv navrhovanej činnosti na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Bez vplyvu.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a jej bilančné parametre, riešenie dopravy a výsledky hodnotenia jednotlivých vplyvov na životné prostredie vyhodnotených kumulatívne s existujúcim zaťažením prostredia pri realizácii príslušných opatrení za účelom dodržania platných hygienických limitov sa nepredpokladá taký nárast kumulatívnych a synergických vplyvov, ktorý by generoval vznik preťažených lokalít v hodnotenom území navrhovanej činnosti s následkom významného zhoršenia zdravia obyvateľstva, resp. stavu životného prostredia. Výsledné komplexné pôsobenie navrhovanej činnosti je dané zaťažením prostredia

antropogénneho charakteru a pozitívnym dopadom na obyvateľstvo v oblasti jeho socio-ekonomických aktivít.

V širších súvislostiach, na regionálnej a národnej úrovni je navrhovaná činnosť prínosom pre cirkulárnu ekonomiku a komunálne odpadové hospodárstvo. Vytvára podmienky energetického a materiálového zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré na Slovensku nie sú v súčasnosti na požadovanej úrovni. Prevádzka bioplynovej stanice nie je síce predmetom posudzovania, ale jej prevádzka/úspešnosť jej prevádzky súvisí aj s nakladaním s digestátom, pričom problematika súvisiaca s využitím digestátu predstavuje tzv. úzke hrdlo celého procesu zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu v bioplynovej stanici. Taktiež, plnenie nových povinností pre obce zabezpečiť oddelený zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu sú podmienené existenciou infraštruktúry na jeho zhodnocovanie a jeho zhodnocovanie je zas podmienené odbytom produktov získaných zhodnocovaním biologicky rozložiteľného odpadu / biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Dotknutá obec by tak mohla mať prospech v oblasti komunálneho odpadového hospodárstva, napr. lepšími podmienkami na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vyzbieraného v obci po dohode s navrhovateľom.

Vplyvy presahujúce štátne hranice

Z hľadiska charakteru, umiestnenia a rozsahu navrhovanej činnosti je možné konštatovať, že sa jedná o činnosť lokálneho charakteru, kde sa predpokladá, že navrhovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA NAVRHovANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Navrhovaná činnosť nezasahuje do navrhovaných ani vyhlásených chránených vtáčích území, území európskeho významu a ani súvislej európskej sústavy chránených území Natura 2000. Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv, buď samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou, na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území Natura 2000, na chránené vtáčie územia alebo na územie európskeho významu a na ich priaznivý stav z hľadiska ich ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vykonaného podľa zákona, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia, charakter navrhovanej činnosti a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti (uvedené na stranách 25 až 35 tohto záverečného stanoviska), úroveň spracovania správy o hodnotení, stanoviská orgánov štátnej správy a samosprávy a ich vyhodnotenie, výsledok verejného prerokovania, výsledok odborného posudku, po konzultáciách a za súčasného stavu poznania, MŽP SR

s ú h l a s í

s realizáciou navrhovanej činnosti „**Lagúna na digestát 10 000 m³**“ za predpokladu dodržania všetkých platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI. 3. tohto záverečného stanoviska

Platnosť záverečného stanoviska je **sedem rokov** odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona príslušný orgán **súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti „Lagúna na digestát 10 000 m³“ podľa variantu** popísaného v bode II. 6. tohto záverečného stanoviska v kombinácii s návrhom technického riešenia uvedenom v odbornom posudku.

Na realizáciu sa odporúča variant, ktorý predstavuje v zemi zapustenú a prekrytú lagúnu (nádrž) s tesnením a prekrytím z HDPE fólie. Lagúna je určená na skladovanie organického hnojiva – digestátu pre účely jeho využitia na poľnohospodársku pôdu.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti

Na základe celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, charakteru navrhovanej činnosti, na základe odborného posudku, na základe verejného prerokovania a správy o hodnotení s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, ktoré vyplynuli z posudzovacieho procesu pre etapu prípravy, výstavby, prevádzky sa odporúčajú nasledovné opatrenia a podmienky:

- 3.1 Vykonať podrobný hydrogeologický prieskum v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z. ktorou sa vykonáva geologický zákon (§ 5 ods. 3 a 4) s cieľom zistiť v dotknutom území reálne hydrogeologické pomery na zakladanie stavieb a najmä kvantitatívny a kvalitatívny stav útvaru podzemnej vody a určiť max. (sezónny) stav výšky hladiny podzemnej vody a na základe reálnych výsledkov vypracovať podrobný hydrogeologický posudok;
- 3.2 Na základe reálnych výsledkov hydrogeologického prieskumu navrhnúť najvhodnejší spôsob monitorovania priesakov cez geomembránu (s možnosťou uplatnenia aj geoelektrických metód ako environmentálne vhodnejšiu metódu k monitorovacím a pozorovacím vrtom) a plán monitorovania vplyvov na podzemné vody a predložiť ho na schválenie príslušnému orgánu štátnej vodnej správy;
- 3.3 Na základe hydrogeologického prieskumu špecifikovať požiadavku na odvedenie zrážkových vôd mimo telesa lagúny (zohľadniac max. možné zrážky – silnejúce prívalové vody z častejších búrok a prudkých dažďov ako dôsledok klimatickej zmeny);
- 3.4 Technické riešenie navrhovanej činnosti prispôbiť výsledkom hydrogeologického prieskumu tak, aby max. sezónna výška hladiny podzemnej vody bola ≥ 2 m pod dnom lagúny;
- 3.5 Technické riešenie navrhovanej činnosti prispôbiť súčasným štandardom na riadenie rizika, konkrétne zvýšiť hrúbku geomembrány na 1,5 mm pre každú vrstvu a vytvoriť geomembránu z HDPE fólie, ktorá má vyššiu chemickú odolnosť, vyššiu životnosť a lepšiu recyklovateľnosť ako navrhovaná EPDM fólia;

- 3.6 V projekte pre ďalší povolovací proces v technickom riešení podrobne uviesť:
- ako bude preukázaná funkčnosť tesnenia dna lagúny pred jej prevádzkou (preukázanie kvality vykonaných prác pri inštalácii geomembrány - neporušenosť fólie, tesnosť zvarov, tesnosť technických komponentov),
 - podrobnosti týkajúce sa riadenia emisií amoniaku zachyteného nad hladinou fugátu pod prekrývajúcou fóliou a spôsobu odčerpávania fugátu z lagúny,
 - podrobnosti o systéme na zamedzenie pretečenia, resp. presiahnutia povolenej hladiny fugátu v lagúne;
- 3.7 Po ukončení prevádzky zabezpečiť max. možnú mieru recyklácie HDPE fólie, zistiť hygienický stav podložia lagúny a v prípade priaznivého hygienického stavu vrátiť územie do pôvodného stavu zasypaním depresie materiálmi, ktoré boli použité na budovanie stien a valov lagúny; v prípade zistenia kontaminácie podložia zabezpečiť dekontamináciu podložia schválenými postupmi;
- 3.8 Predložiť dokumenty k stavebnému konaniu na posúdenie podľa §16a vodného zákona;
- 3.9 Počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti aplikovať a realizovať všetky opatrenia uvedené v správe o hodnotení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie;

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Na základe ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto bude navrhovanú činnosť realizovať, povinný zabezpečiť súlad s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Podľa § 39 ods. 2 zákona je navrhovateľ povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti,
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v odseku 1 a v povolení činnosti,
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Na základe výsledkov posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie pre účely monitorovania jednotlivých zložiek životného prostredia a vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti je potrebné:

- overenie zapracovania a funkčnosti navrhnutých opatrení a v prípade nutnosti tiež tvorba dodatočných opatrení,
- v rámci prevádzky vykonať prvé jednorazové meranie na preukázanie dodržania určených emisných limitov a množstva emisií znečisťujúcich látok v ovzduší podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov v pracovnom a vonkajšom prostredí,
- v prevádzky vykonať meranie hladiny hluku v pracovnom a vonkajšom prostredí za účelom preukázania dodržania prípustných hodnôt expozičných limitov,
- dodržiavanie opatrení na eliminovanie prachu, zápachu a hluku z výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti a dopravy,
- monitorovanie, sledovanie a porovnanie reálnych vplyvov prevádzky navrhovanej činnosti na ostatné zložky životného prostredia,
- monitoring podzemných vôd bude zahŕňať dokumentáciu, samotný odber vzoriek (v prípade, že na základe nového hydrogeologického prieskumu sa preukáže, že realizácia monitorovacích a pozorovacích vrtov na sledovanie kvality a výskyt podzemných vôd je vhodnejšia ako geoelektrický systém) a spracovanie záverečnej správy. Monitoring bude realizovaný a spracovaný odborne spôsobilou osobou.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti sú horšie ako sa uvádza v správe o hodnotení, je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s požiadavkami určenými v rozhodnutí o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

K navrhovanej činnosti v lehote podľa § 35 zákona do doby vypracovania tohto záverečného stanoviska bolo príslušnému orgánu doručených celkovo 7 písomných stanovísk od oslovených orgánov štátnej správy a samosprávy a dve stanoviská verejnosti.

MŽP SR pri vypracovaní záverečného stanoviska vyhodnotilo všetky stanoviská orgánov štátnej správy a samosprávy aj stanoviská verejnosti. Čo sa týka rozhodnutia o akceptovaní a neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení ich vyhodnotenie je uvedené v kapitole III.4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení tohto záverečného stanoviska.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť bolo vypracované podľa § 37 zákona na základe správy o hodnotení, doplňujúcich informácií k správe o hodnotení, stanovísk doručených k správe o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania a odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného stanoviska MŽP SR postupovalo podľa ustanovení zákona. MŽP SR analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov.

MŽP SR v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku upovedomilo listom č. 4604/2021-1.7/ed-70692/2021 zo dňa 16. 12. 2021 účastníkov konania, že majú možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. MŽP SR zároveň informovalo o možnosti nahliadnutia do spisu (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy). Možnosť nazrieť do spisu podľa vyššie uvedeného upovedomenia nevyužil žiadny účastník konania.

Pri posudzovaní navrhovanej činnosti boli zväžené a zhodnotené všetky predpokladané vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie, na socioekonomické podmienky a na prírodné prostredie v lokalite realizácie navrhovanej činnosti. MŽP SR posúdilo navrhovanú činnosť z hľadiska povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesta vykonávania a významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov, pričom vzalo do úvahy súčasný stav životného prostredia v dotknutom území. Po preverení skutkového stavu možno konštatovať, že v správe o hodnotení a v odbornom posudku boli uvedené všetky podstatné predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov. V celom procese neboli identifikované také nedostatky alebo neurčitosti, ktoré by bránili v definovaní vplyvov (Pozn.: Niektoré nedostatky a neúplné informácie v správe o hodnotení boli upravené, doplnené a spresnené v odbornom posudku). Informácie použité v správe o hodnotení, vrátane príloh a v odbornom posudku sú preto dostatočné na to, aby bolo možné rozhodnúť podľa zákona.

Z výsledkov posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že odporúčaný realizačný variant je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a to po zohľadnení podmienok a opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska. Identifikované negatívne vplyvy navrhovanej činnosti po ich zmiernení navrhovanými opatreniami nepredstavujú dopady ktoré by predstavovali presiahnutie alebo nedodržanie environmentálnych štandardov relevantných pre jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva a je možné ich považovať za tolerovateľné aj vzhľadom na očakávané prínosy.

Uvedené podmienky a opatrenia MŽP SR považuje za opodstatnené, nakoľko z dostupných odborných dokumentov, ktoré tvoria podklad tohto záverečného stanoviska je zrejmé, že doposiaľ nebol v priamo dotknutom území vykonaný žiadny geologický/hydrogeologický prieskum. Hydrogeologický posudok priložený k správe o hodnotení uvádza len odhady na základe prieskumných prác v širšom okolí a tiež obsahuje nepresné informácie o výške hladiny podzemných vôd, max. sezónne výkyvy hladiny podzemných vôd uvedené nie sú vôbec. Viaceré nepriame indície vyplývajúce z iných posudzovaní a prieskumov v blízkosti riešeného územia (posudzovanie vplyvov na životné prostredie pre rýchlostnú cestu R2 Kriváň – Lovinobaňa, sanácia envirozáťaže Lovinit) naznačujú, že hladina podzemných vôd môže byť vysoko pod terénom. Aj susediaca prírodná rezervácia Ružinske jelšiny je charakterizovaná ako zamokrené/zamokrované územie, čo môže súvisieť s kolísaním podzemnej vody a jej vyššou hladinou. Samotné technické riešenie/kontrolný systém 2 uvažuje s kontrolou hladiny podzemných vôd a jej prípadným odčerpávaním. Ak je hladina podzemných vôd menej ako 2 m p.t. stavba sa zaraduje do kategórie s najvyšším rizikom (riziko narušenia integrity stavby a zvýšenie rizika kontaminácie vôd) a vyžaduje si najprísnejšie opatrenia na jeho elimináciu.

Nový podrobný hydrogeologický posudok vychádzajúci z podrobného prieskumu lokality musí navrhnuť optimálny monitorovací systém na kontrolu prípadných priesakov v súlade s najnovšími poznatkami, t.j. odpovedať aj na otázku, či je vhodné v tejto lokalite narušiť horninové prostredie budovaním 6 monitorovacích vrtov na sledovanie kvality podzemnej vody a 4 pozorovacích vrtov na výskyt podzemných vôd v blízkosti dna lagúny, alebo zvoliť geoelektrický systém, ktorý je environmentálne prijateľnejší a ktorý dokáže detegovať priesaky rýchlo a spoľahlivo a je aj lacnejší. Geoelektrický systém má oproti tradičnému systému cez monitorovacie vrty nasledovné výhody:

- významne skoršia detekcia prípadných priesakov,
- presnejšia informácia odkiaľ znečistenie pochádza,
- nižšie náklady na celkový monitorovací proces,
- nenaruša sa horninové prostredie v okolí lagúny čím sa znižuje potenciál znečisťovania horninového prostredia a podzemných vôd.

Navrhované zmeny v technickom riešení tesnenia dna lagúny (výmena EPDM fólie za HDPE fóliu, návrh monitorovacieho systému) vychádzajú z posúdenia rizika pre podzemné vody, charakteru skladovaného média a osvedčených prístupov k povoľovaniu takejto činnosti vo vyspelých krajinách. Kontrola nepriepustnosti, resp. funkčnosti tesniaceho systému nebola v správe o hodnotení ani v technickom riešení uvedená a dôraz na kvalitu vykonania konštrukčných a inštalčných prác má veľké opodstatnenie, pretože veľká väčšina zlyhania tohto opatrenia na elimináciu rizika znečisťovania horninového prostredia a vôd bola spôsobená nedôslednosťou/nedostatočnou kvalitou prác pri príprave podložia a pokladaní a zvarovaní fólie.

Podrobnosti na zamedzenie emisií amoniaku tiež nie sú v technickom riešení uvedené – kde a ako bude riešené odčerpávanie fugátu z lagúny a ako sa bude nakladať s emisiami amoniaku v priestore medzi hladinou fugátu a fóliou prekrývajúcou lagúnu. Taktiež nie je

špecifikovaný systém na signalizáciu dosiahnutia/presahu max. povolenej hladiny fugátu v lagúne.

Opatrenie aby navrhovaná činnosť bola posúdená podľa § 16a vodného zákona, považuje MŽP SR za opodstatnené aj keď sa jednoznačne nepreukázalo, že je takéto posúdenie nutné (podrobnejšie vysvetlenie na str. 13 tohto záverečného stanoviska). Preto aby boli odstránené akékoľvek pochybnosti o možnom negatívnom vplyve navrhovanej činnosti na vodné pomery (napr. v prípade neštandardnej prevádzky), je potrebné (ne)existenciu takéhoto vplyvu preukázať v konaní podľa § 16a vodného zákona.

V kontexte vyššie uvedeného MŽP SR má za to, že uvedené podmienky a opatrenia v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska vrátane podmienok vyplývajúcich zo všeobecných právnych predpisov sú vzhľadom na povahu a rozsah navrhovanej činnosti relevantné, sú pre navrhovateľa záväzné a musí ich akceptovať.

Navrhované technické a technologické riešenie po zapracovaní uvedených opatrení bude spĺňať štandardné požiadavky na prevádzky obdobného charakteru podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov. Zároveň realizačný variant predstavuje lokálne prínosy oproti nulovému variantu najmä v oblasti vytvorenia potenciálu na náhradu umelých hnojív organickým hnojivom resp. sekundárnym zdrojom živín, jeho aplikácie v správnom čase a množstve, čo sa prejaví v znižovaní potenciálu na znečistenie podzemných a povrchových vôd živinami z umelých hnojív. Prísun organických látok do pôdy v alkalickom roztoku zas vytvára potenciál na zlepšenie pôdných vlastností a to zvýšenie úrodnosti a znižovanie potenciálu acidifikácie pôd. Na národnej úrovni predstavuje prínos v oblasti zhodnocovania odpadov/využitia odpadov ako alternatívnych zdrojov energie prostredníctvom anaeróbnej digestie organických odpadov pretože vytvára podmienky využitia vedľajších produktov z bioplynových staníc, čo podstatne ovplyvňuje prevádzku bioplynových staníc. Na globálnej úrovni je prínosom príspevok k znižovaniu emisií skleníkových plynov, k znižovaniu čerpania prírodných zdrojov a k spomaľovaniu trendu acidifikácie pôd.

Na základe uvedeného MŽP SR súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti vo variante popísanom v kapitole II.6. pri splnení podmienok uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

K správe o hodnotení bolo doručených celkovo 9 stanovísk od orgánov štátnej správy, miestnej samosprávy a verejnosti. Ich vyhodnotenie je uvedené v kapitole III. 4 Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení tohto záverečného stanoviska. Pri vyhodnocovaní pripomienok a požiadaviek uvedených v doručených stanoviskách MŽP SR vychádzalo s nasledovných odborných podkladov:

- správa o hodnotení vrátane mapových príloh a odborných štúdií a posudkov, INECO, s.r.o., 05/2021,
- doplnujúce informácie k správe o hodnotení, INECO, s.r.o., 07/2020,
- odborný posudok k správe o hodnotení, RNDr. Soňa Antalová, CSc., 11/2021.

MŽP SR na základe výsledkov vo veci posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nezistilo také skutočnosti, ktoré by boli dôvodom na zamietnutie realizácie navrhovanej činnosti. Identifikované negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov je možné eliminovať realizovaním opatrení podmieňujúcich súhlasné záverečné

stanovisko, ktoré sú uvedené v kapitole VI. 3 Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojená s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti tohto záverečného stanoviska.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
RNDr. Erik Ducár, PhD.

2. Potvrdenie správnosti údajov podpísom oprávneného zástupcu príslušného orgánu.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Barbora Donevová
riaditeľka odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 28. 01. 2022

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 6, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 3, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 správneho poriadku.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti bola identifikovaná dotknutá verejnosť:

- **Ing. Gabriela Jamnická, PhD.**, Komenského 419, 985 54 Lovinobaňa,
- **Ján Jamnický**, Komenského 419, 985 54 Lovinobaňa,
- Občianska iniciatíva STOP výstavby skladu (uskladneniu) vyfermentovaného digestátu – fugátu v katastri obce Lovinobaňa v zastúpení **Milan Alberti**, Mierová 537/37, 985 54 Lovinobaňa.

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásť deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 7 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Rozdeľovník

Doručuje sa (elektronicky):

1. Agrosev spol. s r.o., Detva, Bottova 1, 962 12 Detva v zastúpení INECO, s.r.o., Mladých budovateľov 2, 974 11 Banská Bystrica
2. Obec Lovinobaňa, obecný úrad, SNP 356/1, 985 54 Lovinobaňa
3. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
4. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
5. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec
6. Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor, Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec

7. Okresný úrad Lučenec, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec
8. Okresný úrad Lučenec, odbor krízového riadenia, Námestie republiky 26, 984 36 Lučenec
9. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Lučenci, ul. Petőfiho č. 1, 984 38 Lučenec
10. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Lučenec, Novomeského 3, 984 01 Lučenec
11. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, TU
12. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, TU

Doručuje sa (poštou):

13. Ing. Gabriela Jamnická, PhD., Komenského 419, 985 54 Lovinobaňa
14. Ján Jamnický, Komenského 419, 985 54 Lovinobaňa
15. Občianska iniciatíva STOP výstavby skladu (uskladneniu) vyfermentovaného digestátu – fugátu v katastri obce Lovinobaňa v zastúpení Milan Alberti, Mierová 537/37, 985 54 Lovinobaňa